

LETO XXIV. Stev. 193
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
-LJUDSKA PRAVICA-
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIG
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
Cena izhaja vsak dan razen
petka. - Cena 15 dinarjev

Ljudska PRAVICA

-LJUDSKA PRAVICA-
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNI IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
OO L. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD L. JULJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKO POVEZANO-
STI Z -BORBO-

GENERALNI SEKRETAR OZN BO OBISKAL KAIRO?

ISKANJE IZHODA

V večerajšnjem nadaljevanju izrednega zasedanja Generalne skupščine je večina govornikov zahtevala umik ameriških in britanskih čet iz Libanona in Jordanije - Glavne točke norveško-kanadske resolucije

New York, 18. avg. (Reuter). V OZN se je danes nadaljevalo izredno zasedanje Generalne skupščine OZN, na kateri razpravljajo o krizi na Blížnjem vzhodu.

Predsednik Generalne skupščine Leslie Monroe je na začetku seje sporočil, da je bil predložen nov osnutek resolucije in da je skupščina prejela dve pismi in sicer: ameriškega zunanjega ministra Dullesa in britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda, ki se nanašata na politiko obeh dežel v zvezi z umikom iz Libanona in Jordanije.

Prvi je na današnji dopoldanski seji govoril jordanjski predstavnik Rifal, ki je dejal, da bo Jordanija vselej pozdravila navzočnost Združenih narodov v obliki, o kateri bi jordanjska vlada sodila, da bi bila primerna za ureditev sedanjega položaja. Jordanjski predstavnik pa je še pred tednom dni izjavil, da je Jordanija proti temu, da bi prišle v deželo sile OZN ali skupine opazovalcev.

Romunski zunanji minister Banaču je podprl sovjetsko resolu-

lucijo, ki zahteva umik britanskih in ameriških čet. Stalni grški predstavnik v OZN Palamas je v svojem govoru dejal, da bi bilo nerealno, če ne bi priznali, da igra Sovjetska zveza važno vlogo, kar zadeva ravnovesje velesil na Blížnjem vzhodu. Jasno je torej, da koristi Zahoda, SZ, po vsej priliki pa tudi arabskih narodov terjajo, da

Dag Hammarskjöld

predložile resolucijo skupno delegacije Norveške, Kanade in Kolumbije.

Prvi del resolucije opozarja na načela ustanovne listine, ki med drugim določajo, naj bodo v OZN včlanjene države strpne in naj žive skupno v miru kot dobre sosesde. Nadalje predlaga, naj članice OZN potrdijo, da se bodo izogibale neposrednih ali posrednih groženj, ki bi spravile v nevarnost svobodo, neodvisnost ali nedotakljivost katerekoli dežele, ali podpihovale neredne ali rovarile proti volji narodov katerekoli dežele. Resolucija nadalje poziva članice OZN, naj se dosledno ravnajo po teh obveznostih in dosežejo, da bo njih občevanje v besedah ali dejanjih glede na področje Blížnjega vzhoda v skladu z načeli Ustanovne listine.

Drugi del resolucije zahteva od generalnega sekretarja OZN Hammarskjölda, naj v skladu z Ustanovno listino OZN stori praktične ukrepe, o katerih bi po posvetovanju z zainteresiranimi vladami menil, da bi lahko koristili za ureditev problema Libanona in Jordanije. Pri tem naj mu bo vodilo prvi del skupnega osnutka resolucije. Hammarskjöld bi podal poročilo o svojih prizadevanjih do 30. septembra.

V resoluciji je nadalje rečeno, da bi na prihodnjem rednem zasedanju Generalne skupščine predložili Hammarskjöldovo poročilo o upostavitvi stalnih sil OZN na Blížnjem vzhodu. Predlog resolucije poziva generalnega sekretarja, naj nadaljuje proučevanje, ki je zdaj v teku, in se posvetuje z arabskimi deželami glede ustanovitve institucij za razvoj in gospodarsko pomoč tem deželam.

Na koncu resolucija poziva vse dežele članice k sodelovanju za uresničenje tega predloga.

Medtem ko zahodni predstavniki prerokujejo tej resoluciji, da bo dobila potrebno večino, 54 glasov, pa ne kaže, da jo bodo podprle arabske države. Pravijo, da je dobil zunanji minister ZAR

dr. Mahmud Favzi iz Kaira navodila, naj privoli edinole v popoln umik britanskih in ameriških sil iz Libanona in Jordanije - brez vsakih pogojev. ZAR namreč meni, kakor pravijo, da v resoluciji navedena vprašanja in -dogovori- o zagotovitvi neodvisnosti Jordanije in Libanona ne smejo biti povezani z umikom, ki ga je treba čimprej doseči.

Kairski časnik -Al Ahram- piše, da bo generalni sekretar OZN Hammarskjöld prispel v Kairo in imel s predsednikom Naserjem razgovore o vseh vidikih na Blížnjem vzhodu. Časnik trdi, da je sklep o Hammarskjöldovem potovanju že sprejet, vendar ne omenja datuma.

BRITANSKI NAČRT V NASPROTJU S TEZNJAMI VEČINE CIPRSKEGA PREBIVALSTVA

Razdelitev nesporeljiva

Grški odgovor na zadnje nekolikaj spremenjene britanske predloge bo negativen - London bo kljub nasprotovanju Aten začel uveljavljati svoj načrt - Zorlu poklican v Carigrad

Atene, 18. avg. (Reuter). Pod predsedstvom premiera Karamanlisa je bila danes seja grške vlade, na kateri so sprejeli odgovor britanski vladi v zvezi z novim načrtom za Ciper, objavljenem pretekli petek. Pričakujejo, da bo zunanji minister Averof jutri izročil odgovor britanskemu veleposlaniku v Atenah.

Iz dobro poučenih grških diplomatskih krogov se je zvedelo, da odgovor izraža obžalovanje, ker britanska vlada ni upoštevala privetnosti, ki jih je glede Cipra dal premier Karamanlis predsedniku britanske vlade Macmillanu ob njegovem obisku v Atenah.

Atenski časniki predvidevajo, da bo odgovor grške vlade negativen, ker britanski načrt ne upošteva stališča grške vlade predvsem v vprašanju imenovanja dveh predstavnikov grške in tur-

ške vlade v ciprskem vladnem svetu in ustanovitve dveh ločenih skupščin na Cipru, čemur grška vlada nasprotuje.

Britanska vlada neče opustiti namena, da začne uveljavljati svoj novi modificirani načrt o Cipru. V obveščevalnih londonskih krogih poudarjajo, da je dobil ciprski guverner Foot napotke, naj začne pripravljati uveljavitev prve faze britanskega načrta o Cipru. Poročevalci britanskih časnikov iz Aten poročajo, da bo grška vlada najbrž odklonila modificirani britanski načrt o Cipru in podprla stališče, ki ga je pojasnil Makarios v pismu ciprskemu guvernerju. Današnji -Times- piše, da so grške pripombe usmerjene predvsem na predloge o imenovanju posebnih grških in turških predstavnikov, ki naj bi sodelovali z guvernerjem Cipra.

Laburistični list -Daily Herald- se zavzema danes za nadaljnja pogajanja o Cipru in piše, da bi morala biti zmerna in polna razumevanja potreb in želja ciprskega ljudstva. Časnik poudarja, da je to edina pot za ureditev tega problema.

Istanbul, 18. avg. (AFP). -Turški zunanji minister Fatim Ristu Zorlu je dobil poziv, naj se hitro vrne v Istanbul iz New Yorka, kjer je sodeloval na izrednem zasedanju Generalne skupščine ZN. Njegovo vrnitev v domovino povezujejo z razvojem ciprskega problema spriču sklepa britanske vlade, da uveljavi sedemletni program o Cipru. Zorlu se vrača v Istanbul, kjer se že več dni muči predsednik turške vlade Menderes. Isti krogi za zdaj britanskega programa ne komentirajo, pričakujejo pa, da bo izjava o turškem stališču objavljena po Zorlujevi vrnitvi.

Podpredsednik Ranković na Dolenjskem

Podpredsednik ZIS Aleksander Ranković je danes v spremstvu sekretarja Okrajnega komiteja ZK Novo mesto Jožeta Borštnarja in organizacijskega sekretarja ZK na gradbišču avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb Nika Belopavloviča obiskal tobakovo »Novoteks« v Novem mestu. Gostje so se precej časa mudili v tovarni ter se zanimali za njeno organizacijo in proizvodnjo. Podpredsednik Ranković je obiskal tudi Dolenjski muzej. Popoldne okrog 5. ure je Aleksander Ranković v spremstvu tovarniškega Jožeta Borštnarja in Nika Belopavloviča obiskal šolo v Kostanjevici, kjer si je ogledal šolske prostore in se zanimal za razne podrobnosti s področja prosvete in kulture kakor tudi za spored tretjega dolenjskega kulturnega festivala, ki se bo pričel prihodnji mesec.

Begović se bo udeležil pomena Curieja

Beograd, 18. avg. (Tanjug) Član CK Zveze komunistov Jugoslavije Vlado Begović je danes odpotoval v Pariz, kjer se bo kot delegat CK Zveze komunistov udeležil pogreba znamenitega znanstvenika, člana CK KPF Frederica Joliot-Curieja.

SVETOVNO STRELSKO PRVENSTVO

Spet nov rekord

Moskva, 18. avg. (Od našega stalnega dopisnika) V nadaljevanju svetovnega strelskega prvenstva je bilo na sporedu streljanje z malokalibrsko puško proste izbire. Med Jugoslavlani je bil najboljši Čuk s 392, kot reprezentanca pa je bila Jugoslavija deveta s 1934 krogi (ležeči položaj). V tej disciplini je dosegel nov svetovni rekord Anglež Okly s 395 krogi. Tudi med reprezentancami

je bila najboljša Velika Britanija s 1959 zadetki. V stoječem položaju je bil prvi Finec Ilonen s 391 krogi, med reprezentancami pa Sovjetska zveza s 1922. Jugoslavija deli osmo in deveto mesto s 1873 krogi. Po neuradnih rezultatih v ležečem položaju ni nobena Jugoslavovana med 15 najboljšimi. O. M.

Sprejem pri predsedniku Titu

Brioni, 18. avg. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes na Brionih sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Burmi Zdenka Stambuka.

Faisal odpotoval

Kairo, 18. avg. (Reuter). Predsednik Saudove Arabije princ Faisal je danes z letalom odpotoval iz Kaira v Riad.

Nocoj je bilo objavljeno skupno poročilo v katerem je rečeno, da sta predsednik Naser in premier Faisal v teku štiridnevni razgovor proučila mednarodni položaj in stanje v arabskih deželah in na Srednjem vzhodu. Komunikacije poudarja, da obe deželi nasprotujeta navzočnosti ameriških in britanskih čet v Libanonu in Jordaniji, ter ugotavlja, da sta se državnik v celoti sporazumela o vseh vprašanih in potrdila prijateljstvo med obema deželama, ki bosta še naprej delali za konsolidacijo arabskega nacionalizma na bazi pozitivne nevtralnosti izven blokov.

Murville v New Yorku

Pariz, 18. avg. (Reuter). Francoski zunanji minister Couve de Murville je nocoj z letalom odpotoval v New York, kjer bo vodil francosko delegacijo na izrednem zasedanju Generalne skupščine.

Prijateljstvo z vsemi

Iraška vlada želi trgovati z zahodnimi in vzhodnimi državami - Zakon proti korupcionistom

Bagdad, 18. avg. (AP). Iraški minister za informacije Sidik Sanjal je sinoči po bagdanskem radiu izjavil, da lahko iraški petroleji in drugo izvozno blago kupujejo tako Zahod kot Vzhod. Iraška republika bo ponudila roko prijateljstva ne samo arabskim, marveč tudi vsem ostalim deželam. Dejal je, da bi morali odnosi med Irakom ter Turčijo in Iranom - ločeno in razumevanju, prijateljstvu, dobrem sosedstvu in nenapadanju.

Minister Sanjal je z zadovoljstvom poudaril, da je njegova vlada povabila Sovjetsko zvezo, Kitajsko, Jugoslavijo in vzhodnoevropske dežele, naj bi začele posajanja, da bi omogočili izvoz posameznih iraških proizvodov. Pri-

ostane Blížnji vzhod zunaj politične igre. Nekateri so mislili na to, ko so govorili o nevtralizaciji celotnega področja. Za zdaj še dvomimo, ali so ti predlogi praktični, vemo pa, da se velesile ne smejo vmešavati. Prav tako razumemo tudi politiko neodvisnosti arabskih dežel.

V nadaljevanju seje so se indijski, indonezijski, afganistanski in albanski delegat izrekli za umik britanskih in ameriških čet iz Jordanije in Libanona.

Argentinski predstavnik je apeliral na velesile, naj v svrhu ohranitve miru vskladijo svoja stališča o Blížnjem vzhodu in priznajo pravico arabskim narodom, da se samostojno razvijajo.

Predstavnik Italije je podprl predlog o gospodarskem razvoju Srednjega vzhoda in poudaril, naj bi Hammarskjöld predlagal načrt, kako bi OZN najbolj pomagala deželam, katerih varnost je ogrožena.

Seja je bila nato prekinjena in bo prihodnja jutri ob 15.30. Generalni skupščini so danes

Za dobro blago dobre cene

Na večerajšnjem posvetovanju o odkupu sadja, krompirja in živine so naglašali potrebo, da bi odkupovali po strogih kriterijih kvalitete - široke možnosti vzreje pitane živine

Ljubljana, 18. avgusta. Danes so se v prostorih Glavne zadrzne zveze na pobudo Republiške poslovne zveze posvetovali predstavniki zadrznih zvez, poslovnih zvez, republiškega sveta sindikatov, sekretariata za blagovni promet in sekretariata Izvršnega sveta za kmetijstvo ter predstavniki trgovskih podjetij, ki trgujejo s sadjem in zelenjavo. Na posvetovanju so obravnavali tekoča, letos posebno pereča vprašanja v zvezi z odkupom sadja, krompirja in živine. Ta vprašanja je treba razčistiti in se dogovoriti za organiziran odkup letošnjih pridelkov ter za ureditev važnih vprašanj v zvezi z odkupom živine, še preden bo odkup tu in še preden bi se občutno zaostrijo vprašanje odkupa živine.

Ob letošnji izredni letnji zahteva odkup sadja velike napore odkupne mreže, da bi zajela tržne presežke, hkrati pa da bi z različnimi cenami na sorto in kakovost vplivala na izboljšanje pridelkov v prihodnjih letih. Na posvetovanju so ugotovili, da so že pred štirimi leti sklenili odkupovati po kvaliteti in sorti, da pa se odkupovalci niso držali sklepov. Predstavniki proizvajalcev, zlasti sadjarski strokovnjaki so si že več let prizadevali, da bi postavili določene razpone v odkupnih cenah glede na sortne vrednostne skupine in kakovostne razrede. V glavnem pa so ta njihova prizadevanja bila brez-

uspešna, ker se odkupovalci niso ravnali po njih, pač pa so vse odkupljeno blago zmetali v isti koš.

ODKUPNE CENE SADIJA PO SORTI IN KVALITETI

Zaradi letošnje dobre letine sadja, zlasti jabolk, moramo opraviti dosežane napake v odkupu in urediti odkupno trgovino tako, da bo odkupovala blago po strogih kriterijih sortnih vrednostnih skupin in kakovostnih razredov blaga. Blago bo treba torej dosledno ocenjevati in plačevati po kakovosti. Pri tem bo treba upoštevati razpone v cenah za industrijsko sadje, za konzumno blago slabše in boljše vrste ter za izvozno blago. Z letošnjo dobro sadno letino, ki je deloma posledica vremenskih ugodnih pogojev in manjšega pojava škodljivcev ter tudi že uspeh raznih agrotehničnih ukrepov v sadovnjakih, imamo vse možnosti, da naše kvaliteto sadje afirmiramo tako doma kakor tudi v tujini. Nadalje je važno, da vzdržimo nizke cene za industrijsko in treseno sadje. Razpon cen v drugih sadjarskih državah je 1:10, za zimsko sadje celo 1:15. Po predlogu razpona odkupnih cen pri nas bi pretežno množino jabolk odkupili za do-

Tretje zasedanje

Beograd, 18. avg. (Tanjug). V Beogradu se je danes začelo tretje zasedanje jugoslovansko-bolgarske komisije za znanstvenotehnično sodelovanje. Bolgarsko delegacijo na zasedanju vodi namestnik ministra za elektrogospodarstvo Konstantin Popov, jugoslovansko pa sekretar Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic Jordan Blaževski. Na zasedanju bodo proučili program znanstveno-tehničnega sodelovanja za naslednje obdobje.

VREMENSKA NAPoved

za torek, 19. avgusta 1958
Sprova pretežno jasno - zjutraj po vročini megla. Popoldne nekoliko povišana oblačnost, zlasti v alpskem svetu namrečne hkratnim nevihtim. Temperatura ponoči med 12 in 18, v primorju 22, najvišja dnevna do 31 stopinj C.
Nad vzhodno Evropo slabotno poročilo visokega zračnega pritiska se razširja. Nad zahodno in srednjo Evropo pa pritisk pada pod vplivom frontalnih motenj ki se zadržujejo na zahodni obali kontinenta. V višinah dežela nad naše kraje še vedno sopol zrak.

Novi zakonski predpisi naj bodo podlaga za napredek stanovanjske politike

Zivahna razprava o osnutkih novih zakonskih predpisov o upravljanju stanovanjskih hiš, organiziranju stanovanjske skupnosti in o ureditvi drugih stanovanjskih vprašanj

Zagreb, 18. avg. (Tanjug). Novi zakonski predpisi o upravljanju stanovanjskih hiš, organiziranju stanovanjske skupnosti in o ureditvi drugih stanovanjskih vprašanj, ki se nam v pratek obetajo, so podlaga za uspešnejše obravnavanje mnogih važnih vprašanj življenjskega in družbenega standarda. V razpravah, ki so se zadnje mesece razvijale na Hrvaškem in ki se še nadaljujejo, izražajo ljudje mnenje, da bi lahko bila v osnutkih teh zakonov izražena načela, če bi jih nekoliko spremenili in dopolnili, podlaga za nadaljnji napredek stanovanjske politike in njenega uveljavljanja v praksi.

V republiškem strokovnem svetu za stanovanjsko izgradnjo, v društvi arhitektov, urbanistov, gradbenih inženirjev in tehnikov, projektantov in ekonomistov, kakor tudi v nekaterih večjih mestih, kjer so doslej organizirali te razprave — Zagrebu, Osijeku in Reki — so izrazili ljudje mnenje, da bodo novi predpisi omogočili večjo stabilnost in sistematično obravnavanje novih perečih vprašanj stanovanjske politike. Menijo pa, da bi bil takšen sistem v praksi še bolj učinkovit, če bi z njim uredili tudi vprašanje financiranja stanovanjske izgradnje, kar v osnutku teh zakonov ni prišlo dovolj do izraza. Če bi ostali pri sedanjih predpisih o kreditiranju stanovanjske izgradnje, bi se lahko zgodilo, da bi v nekaj letih glavni del sredstev uporabili za odplačevanje anuitet, za zgraditev

novih stanovanj pa ne bi ostalo dovolj sredstev. Glede razpolaganja s stanovanji, iz katerih so se stanovalci preselili v nove hiše, menijo, da bi bilo najbolj pravilno, da bi dobila to pravico podjetja, ki so zgradila nova stanovanja, in ljudski odbori, na področju katerih so dosedanja stanovanja najemnikov. Tako bi zadovoljili tudi zahtevo podjetij, da z graditvijo stanovanj zboljšajo standard članov svojih kolektivov, hkrati pa bi zadovoljili potrebe ljudskih odborov, da del izpraznjenih stanovanj dodele drugim državljanom. Izmed več alternativ, ki so jih predlagali v zvezi z določitvijo najemnine, so se v razpravi postavili na stališče, da bi bilo treba za podlago vzeti gospodarsko vrednost najemnine ob upoštevanju dejanskih stroškov za zgraditev stanovanj, da pa bi najemnino, ker še ni pogojev, da bi jo izenačili ekonomsko, določili v določenem odstotku ekonomske najemnine. Takšen sistem določanja najemnine že več mesecev uveljavljamo v Osijeku in pokazal je mnoge prednosti glede na njeno običajno, administrativno določanje. Za nesprejemljivo velja alternativa, da bi višino najemnine določili v odvisnosti od potreb za vzdrževanje hiš in da bi jo določil vsak hišni svet. To bi povzročilo zelo velike razlike v najemninah in nesorazmerno zvišanje najemnin v starih hišah, v katerih so potrebe po vzdrževanju in popravilih znatno večje kakor v novih.

Investicije v kmetištvo

Novi Sad, 18. avg. (Tanjug). — Kmetijske organizacije v Vojvodini so porabile v prvem polletju letošnjega leta 10.519 milijonov od 18.751 milijonov, kolikor jim je bilo odobreno. Največ sredstev so dobila kmetijska posestva, in sicer 11.353 milijonov, kmetijske zadruge pa so sredstva najbolje realizirale. Največ sredstev, in sicer 7318 milijonov, so porabile za nakup opreme v kmetištvu; za melioracije so porabile 973 milijonov, za zgraditev skladišč 228 milijonov izd.

Pol milijona novih zavarovancev

Naša skupnost je potrošila lani za socialno zavarovanje delavcev, uslužbencev in upokojenece blizu 160 milijard ali 24 milijard več kakor predlanskim. Število zavarovancev je znatno naraslo. Po podatkih Jugoslovanskega pregleda je začelo samo v enem letu uživati pravice iz socialnega zavarovanja 507.000 novih zavarovancev. Vseh zavarovancev imamo zdaj 7.413.000. Število zavarovancev je naraslo tako zato, ker se je povečalo število na novo zaposlenih delavcev in uslužbencev.

Široke pravice kolektivov ob delitvi dohodka med letom

V včeršnjem članku pod gornjim naslovom smo v zaključnem odstavku omenili določbo 14. člena zakona o sredstvih gospodarskih organizacij, ki omejuje do sprejetja zaključnega računa celotna izplačila osebnih dohodkov na 150% zneska maksimalnih osebnih dogodkov s pripombo, da lahko Zvezni izvršni svet ta odstotek tudi poveča. Dejansko pa je Zvezni izvršni svet z zaključnim odstavkom 42. člena uredbе o ureditvi razmerij pri razpolaganju s čistim dohodkom to omejitev že ukinil. Tako delavski sveti tudi niso več vezani na to omejitev.

»Lastovo« še zmerom na sipinah

Split, 18. avg. (Tanjug). Ladje »Lastovo«, ki je, ko se je vračala iz Grčije z nad 90 potniki na krovu, zavezila na sipine, še niso rešili. V noči od nedelje na ponedeljek sta remorker Brodospava »Svilan« in neki remorker JVM s skupino strokovnjakov večkrat poskusila potegniti »Lastovo« s sipin, pa se jima ni posrečilo. Danes so poslali na kraj nesreče 60-tonski ploveč žerjav »Davinka«, s katerim bodo reševalne ekipe ponovi znova poskusile potegniti ladjo na morje. Potnike, ki so potovali s to ladjo, so odpeljali z ladjo »Carigradna Korčulo, od onod pa z ladjo »Dalmacija« v Split in na Reko.

Najvišje odkupne cene za rohe

Na sestanku pri Glavni zadrugi zvezi v Ljubljani so se konec julija dogovorili pooblaščenci zastopniki te zveze z zastopniki Zadrugne poslovne zveze Slovenije, okrajnih zadrugnih zvez in Trgovinske zbornice za LRS ob navzočnosti predstavnikov Sekretariata za kmetištvo in Sekretariata za blagovni promet LRS, da se lahko odkupjuje suhe gobe od individualnih proizvajalcev po naslednjih najvišjih cenah: suhe gobe do I. razreda do 800 din, II. razreda do 630 din in III. razreda do 550 din za kilogram franko zadruga oziroma odkupna postaja. Ta dogovor je zdaj objavljen v Uradnem listu LRS in je obvezen za vse odkupne organizacije.

Poljska sindikalna delegacija v Sarajevu

Sarajevo, 18. avg. (Tanjug). Delegacija sindikata državnih in družbenih delavcev Poljske, ki je sinoči prispela iz Beograda v Sarajevo, si je danes ogledala mesto in okolice ter nekatera večja industrijska podjetja.

Več izdelkov za široko potrošnjo

Letos in v začetku prihodnjega leta pošlje industrija na Hrvaškem na trg več sto novih izdelkov. Kovinska industrija jih bo izdelala več sto. Gre v veliki meri za izdelke, ki smo jih doslej uvažali ali izdelovali v nezadostnih količinah. Naš trg bo še bolj založen z izdelki za široko potrošnjo. Med drugim pošlje tovarna »Gorica« na trg jekleno posodo, ki se je ne prime rja, tovarna »Kordun« pa nove vrste jedilnega pribora. Obeta se nam tudi 40 novih medicinskih in veterinarskih zdravil in preparatov.

Poseben esperantski seminar za učitelje

V dneh od 22. do 27. t. m. bo Esperantski inštitut v Ljubljani priredil poseben seminar za učitelje, ki poučujejo Esperanto v šolah. Obravnavana bo učna snov za nadaljevanje pouka v drugi stopnji na srednjih in osmeletnih šolah. Teža seminarja se bodo udeležili tudi učitelji esperantisti iz Avstrije, Francije, Poljske in Bolgarije.

ŠIROK TRAK SE VIJE IZPOD ROK MLADIH GRADITELJEV

Dela na avto cesti napredujejo naglo in po načrtu — Skupine pod »Gradisovim« vodstvom zgradijo po 380 m cestišča na dan

Otočec na Krki, 18. avg. (Tanjug). — Mladinske delovne brigade, ki sodelujejo v tej izmenjavi graditvi avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost« od Ljubljane do Zagreba, so dosegle v svojem delu zelo lepe uspehe. Na gradbišču dela zdaj kakih 16.700 fantov in deklet. Po podatkih glavnega štaba mladinskih delovnih brigad so od skupnih 1.319.000 kubikov, kolikor je predvideno po načrtu, da bo treba izkopati in vgraditi v nasip, izkopali 1.190.000 kubikov ali 91 %.

Grabitna ruda v kruševskem okraju

Kmetje vasi Dunji Krčin v kruševskem okraju so nedavno po naključju našli ležišča grabitne rude in kremenčevega peska. O tem so takoj obvestili okrajni odbor, ki je že začel iskati rudo na manjših površinah. Po cenitvah geologov so ležišča grabitne rude precej bogata in obetajo daljšo izkoriščenost. Povpraševanje po grabitu je na trgu zelo veliko, kremenčev pesek pa je nujno potreben za industrijo stekla.

Poljska sindikalna delegacija v Sarajevu

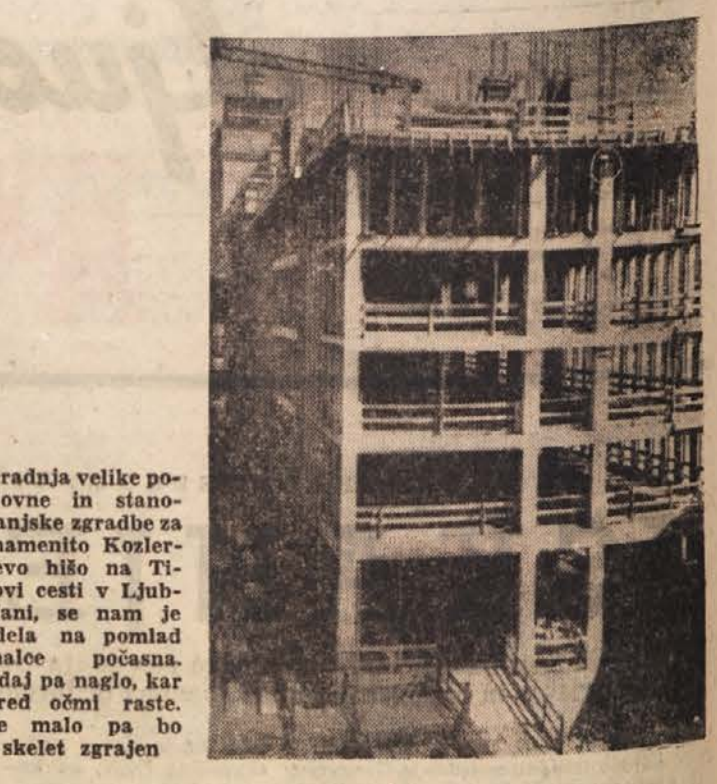
Sarajevo, 18. avg. (Tanjug). Delegacija sindikata državnih in družbenih delavcev Poljske, ki je sinoči prispela iz Beograda v Sarajevo, si je danes ogledala mesto in okolice ter nekatera večja industrijska podjetja.

Za dobro blago dobre cene

S posvetovanja o odkupu sadja, krompirja in živine

(Nadaljevanje s 1. strani)

cen. Glede preskrbe delovnih kolektivov s sadjem so sklenili, da se bodo le-ti oskrbovali po ponudbah. Pri tem ni izključena grosistična trgovina, če bodo njene ponudbe v skladu z ekonomskimi cenami. Tretje vprašanje, ki so se ga danes dotaknili na posvetovanju, je bilo vprašanje organizacije odkupa živine, zlasti vprašanje pitanja mesnatih prašičev in mlade živine. Ugotovili so, da so zadrugne organizacije v tem pogledu vse premalo storile. Število prašičev je letos za 13% večje, število goveda pa je po okrajih padlo za 6 do 8%. Plan proizvodnje 100.000 mesnatih prašičev za izvoz bo letos presežen. Samo v prvem polletju smo z izvozom bekonov dobili 59 milijonov deviznih dinarjev. Ena glavnih nalog pri tem je preiti na organizirano proizvodnjo bekonov. Pripravljajo veliko farmo bekonov v Ihanu, pri posestvu v Brežicah, lahko bi jih postavili tudi na posestvih v Kočevju, Beltincih, Rakičanu, Apačah. To bo zlasti potrebno, ko bo drugo leto začela delati mesna industrija v Zalogu, ki bo potrebovala 15.000 bekonov in 28.000 glav goveje, predvsem mlade pitane živine. Pitanje prašičev bi morale organizirati poslovne zveze, za kar lahko dobijo tudi potrebne kredite pri Zvezi zadrugnih hranilnic in posojilnic pod zelo ugodnimi pogoji. Glede goveje živine so ugotovili, da je na mnogih posestvih še precej stojišč neizkoriščenih. Posebno skrb bo treba posvetiti pitanju goveje živine po ureditvi in prepovedi klanja telet do določene teže in starosti. Pripravljuje posebna pitališča, kjer bi pitali odkupljeno teleta, možno pa je to vprašanje urediti tudi s kooperacijo kmetov in zadrug tako, da zadruga odkupi nekaj tednov staro tele, nato pa ga kmet pita tako, da zadruga prispeva krmila. Pri pitanju telet in vzreji bekonov pa moramo paziti, da ne bi upadla proizvodnja mleka. Zato bi moral posestva nabaviti več mlekaric in odprodati jalovo živino. Posvetovanje je bilo vsekakor koristno, čeprav ne povsem uspešno. Vsaka točka dnevnega reda bi namreč terjala sama zase večurno obravnavo. Ker pa bodo podobna posvetovanja še po sektorjih, bo lahko odpraviti tudi to pomanjkljivost. Na posvetovanju je bilo moč ugotoviti, da so vsa ta sicer zahtevna vprašanja rešljiva le, če se bodo poslovanje zveze in posamezniki resno zavzeli in ne bodo pri tem upoštevali le svojih oziških koristi, pač pa zasledovali skupne koristi tako kmetijskih proizvajalcev kakor tudi potrošnikov.

Gradnja velike poslovne in stanovanjske zgradbe za znamenito Kozlerjevo hišo na Titovi cesti v Ljubljani, se nam je zdela na pomlad malce počasna. Zdaj pa naglo, kar pred očmi raste. Še malo pa bo skelet zgrajen

ter tehnično vzgojo mladine. Doslej so priredili v naseljih nad 2800 političnih predavanj, nad 1580 ustnih časopisov, prireditelj in tabornih ognjev, izdali so kakih 1650 brigadnih stenskih časopisov, imeli so blizu 2000 zdravstvenih in kakih 800 strokovnih predavanj itd. Od 1031 nepismenih mladincev se je v tečajih naučilo brati in pisati 967 brigadirjev. V mladinskih naseljih je gostovalo doslej 45 kulturno-umetniških društev z 241 prireditelji. Filmskih predstav je bilo 384, povprečno po dve predstavi tedensko v naselju. Nad 17.000 mladincev in mladink se je udeležilo izletov v Postojno, Kumrovec, Ljubljano, Celje in druga mesta v Sloveniji in Hrvaški.

Priprave za jesensko setev

Ljubljana, 18. avg. (Tanjug). — V letošnji jesenski setvi bomo v Sloveniji zasejali z novimi vrstami italijanske pšenice kakih 10 tisoč hektarov, nekaj tisoč hektarov pa s starimi vrstami, ki so se v Sloveniji že udomacile. Po vseh okrajih Slovenije so bili sestanki s predstavniki zadrugnih poslovnih zvez, na katerih so obravnavali to za naše kmetištvo zelo važno vprašanje.

KRONIKA

»Vse vam povem, toda samo z enim pogojem, da ne omenite naše tovarne. Če jo omenite, smo propadli. Potem ne bomo mogli prodati niti toliko, kolikor prodajamo zdaj. V njihovih rokah smo.«

Objubil sem, da bom strogo molčal.

Za te besede pomočnika direktorja neke naše tovarne dovolj pričajo o tem, da so se te tovarne res znašle v podrejenem položaju glede na podjetja, ki prodajajo tobak in cigarete. Od kod ta strah? Na to vprašanje bo odgovoril sam moj sobesednik.

»Tobačne tovarne, zlasti manjše, mi je rekel, »zdaj ni o zavdanja vrednem položaju. Na zalogi imajo stalno povprečno milijardo cigaret več, kakor jih lahko prodajo. Vsaka tovarna si prizadeva izprazniti svoja skladišča, boriti se za trg in...«

»In potem se prikupujejo podjetjem za promet s tobakom,« sem pripomnil.

»Res je. Tobačne tovarne na razne načine podkupujejo podjetja za promet s tobakom,« je nadaljeval moj sobesednik. »Med drugim jim dajejo brezplačno embalažo. Res, embalažo plačujejo potrošniki, ne pa mi, ker je zaračunana v ceno tobaka. Podjetja za promet jo dobivajo zastojni. Mi jo pa dostikrat spet kupujemo od njih.«

»Zastonj jo dajate, potlej jo pa spet kupujete.«

»Toda to je šele začetek naše zgodbe o tobaku,« je nadaljeval pomočnik direktorja. »Po predpisih so tobačne tovarne dolžne plačati samo prevoz do razkladalne železniške postaje. Toda to jim je premalo. Proti

»KOLIKO TEHTATE?«

predpisom zahtevajo, da bi jim pripravniki vse prevozne stroške. Če prevažajo blago iz skladišča v skladišče, jim moramo tudi to plačati.«

»In vi privolite v to,« sem pripomnil.

»Saj moramo,« je rekel moj sobesednik, »sicer nam zagroze: »Če ne boste izpolnili pogojev, ne bomo kupili tobaka od vas. To pa še ni vse. Od njih dobivamo tudi takšne pisne pisma: »Pošljite nam tri kilograme ci-

garet, ki so nam potrebne za reklamo. Pošljimo jim jih, pa jih sami pokade in nam spet pišejo, naj jih še pošljemo. Tega z nikomur ne obračunavamo. Pošljimo darilne pakete direktorju trgovskega podjetja, samo da bi ga spravili v dobro voljo.«

Po kratkem premoru je pomočnik direktorja nadaljeval:

»Pošljimo nam tudi takale pisma: »All nas lahko pride nekaj obiskat vašo tovarno na vaše stroške?« Odgovorimo jim, da lahko pridejo, pa jo primahna cela eskurzija. All pa zahtevajo od našega potnika, da jim daje za pijačo in jedajo, potlej pa objubijo, da bodo kupili tobak. Potnik plača, ker je boljše tako, kakor da bi blaga ne prodal.«

Ko sem poslušal to zgodbo o tobaku, sem se spomnil nekega drugega podobnega pogovora, ki sem ga imel neke drugje. Tam mi komercialni direktor v strahu pred boljšim hotel nobene stvari potrditi. Ko pa je govoril o tobačni tovarni pomočnik trgovskega podjetja, mi je polajnil ves ta problem.

»Trgovci,« mi je dejal, »najprej vprašajo, ko kupijo tobak od tovarne: Koliko pa tehtate?, kar pomeni, koliko lahko daste cigaret za reklamo, darilnih paketov in podobno. Toda vrnilno se k pogovoru z našim pomočnikom direktorja, s katerim smo začeli pričujni čisnek.

»Če se jim zamerte in če jim ne daste, ka zahtevajo, kaj potem?« sem vprašal po kratkem premoru.

»V tem primeru se obrišem pod nosom,« mi je odgovoril pomočnik direktorja. »Storil bodo vse, da nas izpodrinejo s trga. Dogajalo se je, da so posamezna podjetja kupila cigarete in jih namenoma pustila v vlažnem prostoru, potlej pa so jih prodajala kadicem, da bi škodovala ugledu tobačne tovarne ali pa kratko malo naših cigaret nobejo kupiti.«

Potem je nanesel pogovor na lokalizem. Precej podjetij noče kupovati cigaret od drugih tovarn razen, tistih, ki obratuje v domačem kraju.

Sekretariat za blagovni promet je izdal odločbo, s katero je prepovedano takšno podkupovanje. Po tej odločbi je razvil, kdor daje in kdor prejema podkupnine takšne vrste. Tiste dni, ko smo se znašli v tobačni tovarni, je delavski svet razpravljal o tej odločbi in je sklenil:

»Ker imamo izkušnje z opuščanjem trdo pakiranih »Drava« cigaret, ki smo jih nehali izdelovati, vtem ko so jih druge tovarne še izdelovale, s čimer smo bolj ogroženi, naročimo komercialni službi, naj v prihodnjih 10 do 15 dneh prodaja cigarete na dosedanja način, spremlja delo ostalih tovarn in njihovo ravnanje ter spoštovanje sklepe sekretariata za blagovni promet.«

Drugače povedano, odločbo sekretariata za blagovni promet bomo spoštovali šele, ko bomo videli, da jo spoštujejo tudi druge tovarne.

Kaj pa če bodo tudi druge tovarne sprejele takšen sklep? V tem primeru se bo podkupovanje nadaljevalo.

D. Vuković

Prispevek k arabski enotnosti

Razgovore med vodilnimi državni ZAR in Saudije, ki so se dne razvijali v Riadu in Kairu, sta se sodeč po vsem, izredno pomemben element v naporih za konsolidacijo razmer na Srednjem vzhodu. Saudova Arabija je imela še nedavno določeno vlogo v prizadevanju nekaterih tujih krogov, da bi obdržali svoje srednjevzhodne strateške in petrolejske pozicije. Iz Riada so dostikrat izvirale politične poteze, namenjene dejansko na razcepitev Arabcev na zahodu naklonjeno hašemitsko iraško-jordansko federacijo ter na neodvisni arabski deželi ZAR in Jemen.

Takšna politika, ki je prišla najbolj očitno do izraza v izjavljeni zaroti proti Naserju ter v obeh narodno prebujenega arabskega sveta tako kompromitirala, da so jo morali opustiti. Zadnje dni marca je postal Saudov brat Fejsal predsednik vlade in dejansko vzel državno krmilo v svoje roke. Odtlej pluje ladja Saudove Arabije čedalje bliže vodam politike pozitivne nevtiralnosti.

Razgovori, ki jih je imel podpredsednik ZAR Amaar pred desetimi dnevi s Fejsalom in Saudom in predčerašnjim zaključeni razgovori Fejsala z Naserjem v Kairu, so privedli do nor-

malizacije prejšnjih prijateljskih stikov med obema deželama. Sodeč po dokaj zanesljivih znakih, sta se postavili obe deželi na istovetno stališče v glavnih vprašanjih, pomembnih za nadaljnjo krepitve arabske enotnosti in obrambe neodvisnosti arabskih držav.

Ni dvoma, da so dogodki v Iraku vplivali na pospešitev procesa zblizevanja med Kairo in Riadom. Razglasitve republike v Bagdadu — s čimer je bila razbita tudi umetna tvorba iraško-jordanske hašemitske federacije — je omogočila Fejsalu, da se je tudi formalno odrekel vsem tistim sporazumom s Hašemi, ki jih je bil svojčas sklenil njegov brat. Brez obveznosti nasproti tem — pisanim in nepisanim — pogodbam se je predsednik vlade Saudove Arabije lahko bolj svobodno obrnil proti vodilnim deželam arabske renesanse. V kolikšni meri bi prišlo do povečave njegove zunanje politične smeri s politiko neodvisnosti in arabske osamosvojitve, ki je njen najizrazitejši zagovornik ZAR, bo pokazala bližnja prihodnost. Že zdaj pa je znano, da so razgovori v Riadu in še bolj v Kairu odprli pomembne perspektive nadaljnje krepitve arabske enotnosti in skovanja arabski narodov. D. D. M.

Novi elementi v ameriških glediščih

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA)

New York, avgusta

Ne glede na vse tisto, kar se morda dogaja na torišču tekoče zunanje politike in razvoja neposrednih stikov med ZDA, morda pa tudi Zahoda nasploh v srednjevzhodnih deželah, so prišle v temeljnih ameriških glediščih na tem področju razmeroma najbolj do izraza koncepcije, po katerih bo treba naposled negotibno bolj upoštevati stvarne razmere na Srednjem vzhodu ter mnoge konstantne činitele, katerih dosedanje omalovaževanje je vnašalo nevarnost, da bi to vprašanje napačno obravnavali, da bi ga postavili na glavo in da bi za to tudi sama praktična politika naposled rodila nasprotno sadove, krizo za krizo, ne pa tisto, kar bi bilo zaželjeno.

Eisenhowerjev načrt, pojasnjen na začetku zasedanja Generalne skupščine, je doživel v desetih dneh intenzivnega dela številne revizije. Od prvotnih napovedi, da bo njegova glavna tema teorija o tako imenovani posredni agresiji, je prišel osutek na koncu do širokega okvira najrazličnejših predlogov, sproženih večidel kot ideje za obravnavanje in proučevanje. Posebej je bila poudarjena pravica arabskih narodov, da sami urejajo svoje pro-

bleme, jordanskega problema pa se je skušal Eisenhower dotakniti z vidika nevarnosti, da bi se utegnili ponoviti izraelsko-arabski spori, ne pa z vidikov, povezanih z Bagdadsko zvezo, ki je sploh ne omenja.

Vse kaže, da sta začeli dve skupini konstantnih činiteljev vplivati nekoliko bolj na določanje ameriške politike nasproti Srednjemu vzhodu. Prva se tiče nekaterih bistvenih elementov razvoja razmer na Srednjem vzhodu, druga pa je s torišča odnošaje vesil okrog tega področja. Zdjaj je težko zanikati, da so med posebnostmi sodobnega Srednjega vzhoda tudi naslednje:

prvič, gospodarska stopnja in splošna smer političnega razvoja in razmer, ki je dokončno odstranila možnost, da bi se kakorkoli uresničile širše in bolj trajne pozicije katerekoli velesile iz minulosti. Tu se gre samo za kolonialne in na pol kolonialne odnose, marveč tudi za sodobne oblike odvisnih odnosov. To je ozemlje, ki se je dolgo borilo za svojo popolno neodvisnost, in očitno je, da jo želi ohraniti in razvijati;

drugič, naravni proces likvidacije ostankov starega v notranjih odnosih;

tretjič, normalna in zdrava težnja arabskih narodov, ki žive na sila bogatem področju, da se rešijo iz velike gospodarske zadostnosti, ki daje obeležje tudi mnogim drugim stranem življenja na Srednjem vzhodu;

četrtič — nastop novega Egipta, potem pa Združene arabske republike, ki je moral biti za prej omenjene težnje Arabcev privlačna sila za ves arabski svet na Srednjem vzhodu, prepričljiv primer političnega procesa, ki se ondi razvija in ki mu daje zdaj poudarek pospešena okoliščina, da je bilo to področje izpostavljeno najrazličnejšim in ne posebno priljubljenim dogovorom velesil in poskusom z raznih strani, da bi vplivali nanj;

petič, naraščajoča potreba po razvijanju gospodarskih stikov z zahodnimi deželami, zlasti industrijskimi, da bi od razširitve tega glavnega trga — od glavnega srednjevzhodnega proizvajalca nafte ter razvijanja izkoriščanja bogatih petrolejskih vrelcev hitreje in v večji meri dotekale sredstva, potrebna za gospodarstvo in njegov razvoj v arabskih deželah;

šestič, težko bi mogla pričakovati kako konstruktivno ureditev glede stikov med arabskimi deželami in Izraelom, če ne bi utvarili boljše vzdušja na vsem področju in preprečili neprestanih kriz.

Pri peti točki je treba reči še to, da se je pokazalo, da se celo zasebnim koristim zahodnih petrolejskih družb vzlic njihovega preplahu, ni zgodilo nič hudega. Naposled je praktično močno omajana tudi teorija o srednjevzhodni nafti kot činitelju v primeru vojne: v sedanjih atomskih časih bi lahko bila samo še manjši činitelj, kakor je bila v drugi svetovni vojni, ko zahodne zavezniške vojske že v zgodnji fazi sovražnosti sploh niso mogle računati z njo.

V drugi skupini činiteljev in konstant je že zdavnaj dosežena in težko pripoznana bilanca vojaške sile med vodilnimi velesilami. Počasi, vendar pa se prebija spoznanje, da je bilo to naposled doseženo in da je težko vzdržljivo in uresničljivo to, da to ali ono silo a priori izključijo iz zainteresiranosti za razmere v tem ali onem delu sveta, oziroma, da si pravico do tega pridržijo sami.

Razen tega je treba omeniti še nekaj: sodeč po vsem je že za nami tisto obdobje politične zgozdovine, v katerem so bili možni Jalta, Potsdam in sploh dogovori omejenega kroga velesil. Celotno vprašanje sestanka predsednikov vlad načenjajo zdaj v ožjem krogu v neobignih širših okvirih, kakor so samo velesile, in potem ga še prenašajo na Združene narode — v širok krog malih in srednjih dežel. Za takšen fo-

rum se morajo spreminjati koncepcije in obravnavanje in v tem oziru so značilne tudi mnoge spremembe, ki jih je doživela sama svetovna organizacija. V njej vprašanje večino še daleč več ni tako preprosta, kakor je bilo prejšnja leta. Razen tega pa je treba v naših časih misliti predvsem na pogajanja in na sporazum.

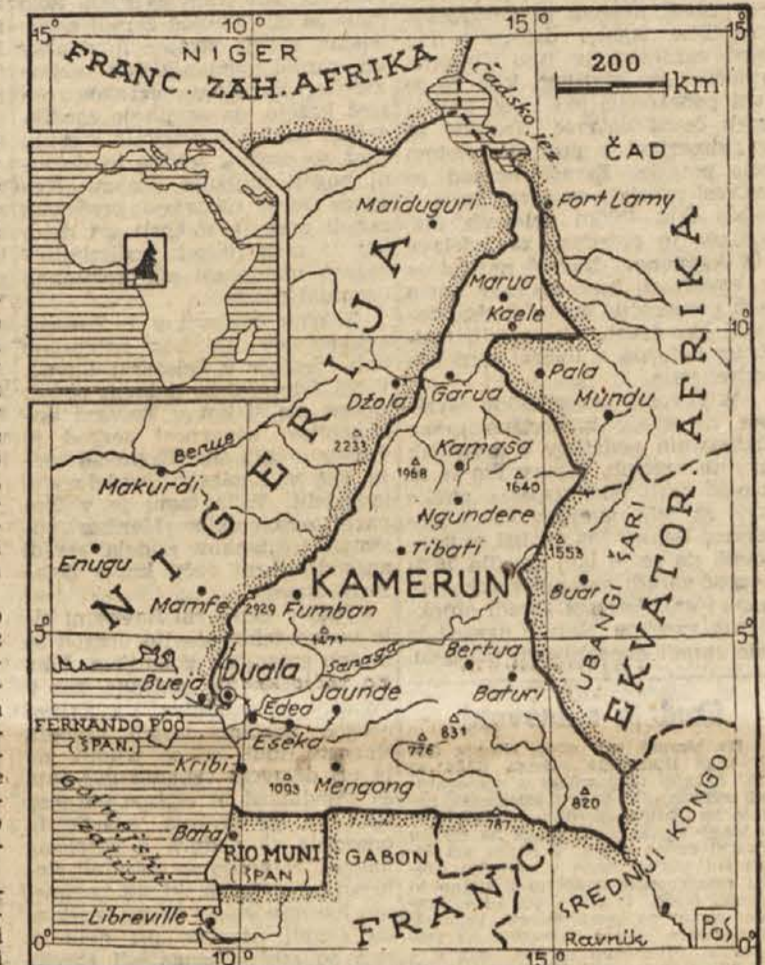
Vse to seveda ne pomeni, da v tekoči politiki velesil v glednem času ne bo nešteto pojavov, z nadihom časa, starih gledišč in starih idej in da novih ne bodo dušila praktična pojasnila in razpoloženja. Glede planiranja ameriške srednjevzhodne politike pa je videti nekateri nove načine obravnavanja.

Blagoje Lazić

Avtonomija za Kamerun

Pogajanja o novem statutu s francosko vlado bodo še nadaljevali

Pariz, 18. avg. — Francoska da pomeni doseženi sporazum vlada je danes sklenila odobriti "novo etapo na peti k popolni neavtonomiji svoje posesti v Kamerunu".

runu v Ekvatorialni Afriki. Francosko obvestilo o tem ne govori podrobno o obsegu in posebnih pravicah te avtonomije, predsednik krajevnih kamerunskih vlade Ahidjo, ki se je dva meseca pogajal o tem, pa je danes izjavil,

Kamerun je pod francosko upravo od konca prve svetovne vojne kot ozemlje pod skrbništvom Društva narodov, pozneje pa pod Zdrženimi narodi. To je področje plantaž tropičnih dreves in sadja s površino nad 400.000 kv. km. Lani jeseni je kamerunska Populistična zveza, ki je bila s sklepom francoske vlade postavljena izven zakona, organizirala oboroženo diverzantsko gibanje proti francoski upravi in krajevna kamerunska skupščina je pred dvema mesecema zahtevala od Francije, naj pripozna Kamerunu pravico do neodvisnosti. Na francoski strani pa poudarjajo, da se bodo pogajanja o novem statusu kamerunske države še nadaljevala.

Britanci bodo nadaljevali s poskusi

London, 18. avg. (AP). Britansko obrambno ministrstvo je objavilo, da bodo v kratkem nadaljevali jedrske poskuse na Božičnih otokih na Pacifiku. O tem niso objavili nobenih podrobnosti. Dne 28. aprila letos so Britanci na teh otokih preizkusili svojo vodnikovo bombo.

in željo, da bi odkriti spregovorili tudi o pomanjkljivosti. Na shemi je prikazana krivulja naraščanja industrijske proizvodnje in relativno počasnega povečanja potrebnje. V ostalih paviljonih le redkokdaj naletamo na eksponate, ki pripovedujejo o pomanjkljivosti, o nerešenih problemih.

Uspel je tudi del, ki predstavlja našo kulturno in zgodovinsko minulo. V prikazovanju narodnoosvobodilnega boja je videti težnja, doseči splošni vtis, predočiti veličino dejanja, ki so ga v dneh druge svetovne vojne izvršili jugoslovanski narodi, ni pa prevladoval namen, podati kronološki in zgodovinski pregled dogodkov.

Imel sem vtis, da je najslabše predstavljena jugoslovanska umetnost, šolstvo in znanost sedanjega časa. Rekli bi, da je na zelo majhnem prostoru in brez prizadevanja, da bi z aranžmajem in izborom nekaj povedali, podana površna slika o tej dejavnosti (vitrina, namenjena za dela naših prevodne literature, je še danes prazna).

Najbolj obiskan in za obiskovalca najzanimivejši je turistični del paviljona. V prostoru, kjer so razstavljene narodne nošnje, maketa ladje "Enotnost", živali iz jugoslovanskih lovišč, kjer predvajajo diapozitive o jugoslovanskih pokrajinah itd., je vedno veliko obiskovalcev, ki si vse to ogledujejo z zanimanjem.

Vse skupaj napravi na obiskovalca precejšen vtis. Ko odide iz paviljona, nedvomno bolje pozna Jugoslavijo in je bolj prepričan o tem, da se v stavku, ki ga je prebral ob vstopu v paviljon ("Nič tistega, kar smo ustvarili, nam ne sme biti tako zelo sveto...") resnica, za katero se je vredno pozanimati.

Pogrevanje starih argumentov

Varšava, 18. avg. (AFP). Poljski književni časopis "Tribuna Literatska" je objavil odgovor na članek, ki ga je nedavno objavilo glasilo Zveze moskovskih književnikov "Zvezda" in v katerem so bile trditve, da revizionizem nadaljuje svoj mračni vpliv na književnost in umetnost na Poljskem.

Poljski časopis piše, da obravnava omenjeni članek v svetovnem časopisu poljsko kulturo in književnost na ozkogrudnem način, ne pa na osnovi gibanja in razvoja. Članek "Zvezde" omenja več poljskih književnikov, o katerih pravi, da pomeni njihova delavnost odkrito revizijo marksizma in da so proti socialističnemu realizmu. Sovjetski časopis je prav tako kritiziral založniško in gledališko dejavnost na Poljskem, kjer izdajajo in prikazujejo "dekadentna dela" tujih avtorjev. "S takšnim pisanjem v letu 1958," nadaljuje poljski časopis, "se je sovjetski časopis poslužil argumentov, po kakršnih so posegali v prejšnjih letih in

ki so se že zdavnaj preživeli ob kritikah, objavljenih na Poljskem prav o tem problemu."

V zvezi z obdolžitvijo, da poljska založniška podjetja propagirajo dela zahodnih pisateljev, v katerih prihaja do izraza filozofija brezupnosti, piše poljski časopis, da izdajanje del Sartre, Camusa, Simone de Beauvoir, Prousta, Joycea, Begecka, Ionesca in Saganove ni socializmu nevarno. »Stališče sovjetske revije do tega vprašanja,« pravi časnik nadalje, »spominja na stališče, na katerega smo se bili tudi mi sami postavili pred petimi ali šestimi leti do sodobnih zahodnih pisateljev nekomunistov, a ki smo ga na srečo opustili.« Časnik pripominja, da razen tega pomenijo ta dela le majhen odstotek poljske založniške dejavnosti. »Tribuna Literatska« izraža nato začudenje, kako more sovjetski časopis videti v uspehu Fernandela na Poljskem »resen simptom snobizma in podrejanja zahodnim koncepcijam.« Časnik nadalje pravi: »Administrativni ukrepi

so prizadejali socialistični stvarnosti veliko hudega. Pravilno je preprečiti izdajanje fašistične in protikomunistične literature, ne pa tudi prepovedovati branje Sartrovih del. V socialistični stvarnosti je mesta Gorkemu in Fadejevemu, prav tako kot Brechtu, Nerudi in drugim književnikom in umetnikom. Ostrakizem in avtarkija nista dobri metodi. Nestrpnost in monopolizem je treba odvreči,« je rečeno na koncu članka v poljskem časopisu "Tribuna Literatska".

Središče Bejruta blokiramo

Bejrut, 18. avg. (AP). Libanonska vlada je sinoči objavila, da bo središče Bejruta odslej stalno blokirano, da bi preprečili nadaljnje spopade in bombe eksplozije. V poslovni center mesta ne bodo smeli več voziti privatni avtomobili in taksiji. Ta omejitev ne bo veljala samo za zdravnike in za nujno potrebno osebo. Ukaz velja za čez dan, medtem ko velja ponovi že prej uvedena policijska ura.

Poučeni krogi pravijo, da je vlada sprejela ta sklep potem, ko je policija včeraj odkrila v neki poslovni četrti v Bejrutu 15 neeksplozivnih bomb. V zadnjem času so bombe pogosto skrivali v zaboje, košare s sadjem ali jih podtikali na kak drug način.

Zadnje oporišče zavzeto

Djakarta, 18. avg. (AP). Predstavnik indonezijske vojske je sinoči izjavil, da so vladne čete na Celebesu zavzele kraj Tomohon, poslednjo uporiško oporišče na tem otoku. Kot je povedal, se je vladnim četam pridružilo 100 pripadnikov uporiških odredov.

Polet človeka na Luno

bo veljal milijardo dolarjev — Novi podatki o »Thor-Able«

Cape Canaveral, 18. avg. (AP). Načelnik oddelka za vesoljske polete ameriškega obrambnega ministrstva Roy Johnson je izjavil, da bo prvi polet človeka na luno najbrž veljal milijardo dolarjev. Dejal je, da javnost čedalje bolj razume, da so velikanske vsote, ki jih izdajajo za uresničitev programa vesoljskih poletov, upravičene. Johnson je izrazil razočaranje nad tem, da se je včerajšnji polet, da bi izstrelili raketo na luno, ponesrečil. Menil pa je, da ne gre izgubiti poguma. »Nadaljevali bomo z uresničevanjem programa. S sleherni novo izkušnjo se veča možnost uspeha,« je dejal Johnson. Ameriško letalstvo je bilo pooblaščen, da opravi tri poskuse, da bi poslali raketo na luno, ameriške kopenske sile pa so dobile pooblastilo za dva takšna poskusa. Včerajšnji prvi poizkus letalstva se ni obnesel. Naslednji poizkus bo prihodnji mesec. Johnson je dejal, da je še prezgodaj, da bi napovedali, kdaj bodo začele s poskusi kopenske sile. Po nekaterih poročilih čakajo kopenske sile samo še na dovoljenje.

Sinoči so bili objavljeni novi podatki o kombinirani raketi »Thor-Able«, s katero so včeraj napravili prvi poskus, da bi poslali raketo na luno. Raketo so gradili pet mesecev in jih je večinoma osem milijonov dolarjev. Pri graditvi rakete je bilo zaposlenih 3000 tehnikov, vsem ko so 300.000 delov, iz katerih je raketa sestavljena, izdelovali v 52 tovarnah.

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPIŠNIKA)

Bruselj, avgusta.

Ce velikanska maketa sveta v Heyselskem parku boleha za postranskimi značilnostmi malih človeških strasti in lokalnih politično-propagandnih ambicij, je to predvsem zaradi tega, ker veliki, pravi svet še ni spoben, da bi se odpovedal svoji tremoglavosti, povsem demodirani samozavesti. Svet je razdeljen, daleč smo drug od drugega, na mednarodnem torišču pa je treba sodelovati in delovati samo, če smo lahko sicer kos onemu z nasprotni strani.

Na veliki bruseljski razstavnici maketi sveta stoji sovjetski paviljon zraven ameriškega, med njima je postavljena okrogla zgradba Združene arabske republike, angleški paviljon loči od portugalskega samo nekaj korakov, iz Jugoslavije je videti Svivco, mejna med 48 deželami na maketi sveta pa sploh ni. Ta bližina in enotnost namena, ki je včasih izneverjena, a bo ostala trajno v spominu 35 milijonov obiskovalcev, napravljajo nedvomno zelo določeni vtis: živimo lahko drug poleg drugega, ko eksistenca je možna v svetu, v katerem sta nadarjenost in drobnomarnost razlog in vzrok plemenitejšega življenja človeka. Zdi se mi, da je treba prav to imeti pred očmi, ko govorimo ne toliko o jugoslovanskem paviljonu, kot o bistvenem pomenu jugoslovanskega sodelovanja na svetovni razstavi. Zamisel, vzidana v sam temelj razkošnega, bogatega dela človeških rok, ki je globoko jugoslovanska in značilnost vse svetovne razstave kot humanitarnost in napredne koncepcije, je na nek način preprost in simboličen izraz boja za

-EXPO 1958-

Jugoslovani na Heyselu

nerazdeljen, strpen, miroljuben svet. V da bi bili podatki jasni brez mnogo benjem, v svetu sedanjosti, kondenziranem na razstavnem prostoru v Bruslju, pomeni jugoslovanski paviljon, kot paviljon Jugoslavije, na mednarodnem torišču nedvomno nekaj konkretnega, in prav to je tisto, kar je pritegnilo milijon obiskovalcev v našo relativno majhno in relativno odročeno stavbo. Zaradi tega so panjosi s slikami Titovih srečanj z voditelji raznih držav in napis o koeksistenci, besede naših ljudi, v jugoslovanskem paviljonu na prvem mestu kot simbolično znamenje tistega, kar ji Jugoslavija vztrajno in leta prizadeva doseči.

Jugoslovanski paviljon ni grajen kot razstaven prostor. Je samo dokument arhitektonskega znanja umetnika, sam zase izreden eksponat, v katerem po vseh estetskih zakonih ni prostora za druge eksponate. Zaradi tega je trenutna popolnosten paviljona dejansko kompromis, ki ga je bilo treba napraviti zavoljo informativnosti, ki pa je škodoval splošni likovni koncepciji. Tako pripomba, da je paviljon prazen, ne drži, je pa paviljon nepopravljivo izgubil del privlačnosti, mirne in stroge prostorske enostavnosti.

Takšen, kakršen je zdaj, prikazuje paviljon več velikih dogodkov v jugoslovanski zgodovini in več pomembnih načrtov jugoslovanske stvarnosti. Ne da bi se spuščal v podrobnosti, enostavno in s težnjo,

sed, govori obiskovalcu o delavskem samoupravljanju, narodnem dohodku, povečanju proizvodnje, o komunah in zadrugah, o razdelitvi presežka in učinku, ki ga imajo strukturalno novi ukrepi našega sistema na splošno gospodarsko življenje dežele.

Ta del paviljona je bilo nedvomno najtežje urediti na način, ki bi vzbudil pozornost obiskovalca, ravnodušnega do bistvenih problemov naše dežele. Takšen obiskovalec se bržčas ne zadržuje preveč v tem delu (morda bi bilo njegovo zanimanje večje, če bi bile razstavljene slike malo bolj izbrane), razen če ga navdaja želja, da bi zvedel kaj več in preveril tisto, kar mu je v tem smislu že znanega o Jugoslaviji. Toda obiskovalec v našem paviljonu ni malo. Predvsem je treba poudariti dve uspešni značilnosti v tem delu paviljona.

Izvrstna je zamisel panjo Antona Frdica — delavca v podjetju, člana delavskega sveta, člana sveta proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine, ki zelo nazorno prikazuje poti, po katerih se lahko vsak član jugoslovanske skupnosti vključi v dejansko upravljanje države.

Propagandno zelo učinkovita je shema, ki prikazuje še neurejeni problem našega gospodarstva, kaže pa tudi iskrenost

Slobodan Selenić

Močan potres v Iranu

Teheran, 18. avg. (Reuter). Uradno poročajo, da je v soboto in nedeljo zajel več mest in vasi na področjih Hamadana, Kermasaha, Ašbada in Kangarvarja v zahodnem Iranu močan potres, ki je povzročil veliko gnotno škodo. Časnik poročajo, da je bilo ubitih do 150 ljudi. Mnogo prebivalcev je ostalo brez strehe.

Po neuradnih poročilih so na področju Kermasaha začutili prvi potres v petek. Tedaj je bilo več ljudi ubitih, več vasi pa deloma porušeni.

Tudi lani je bil na tem področju potres, ki je povzročil veliko gnotno škodo. Tedaj je bilo mrtvih 1400 ljudi.

Danes začetek evropskega atletskega prvenstva v Stockholmu
MEDALJE ČAKAJO NA NAJBOLJŠE

Ena medalja je zagotovljena: Franjo Mihalič in Alain Mimoun sta največja favorita za osvojitve zlate medalje v maratonu. Na olimpijskih igrah v Melbourneu v letu 1956 je moral Mihalič na cilju gledati Mimounov hrbet. Kako bo v nedeljo?

Stockholm, 18. avg. (Po telefonu od našega posebnega dopisnika). - Jutri ob 14. uri bo svečana otvoritev letošnjega evropskega atletskega prvenstva, ki bo trajala točno uro. Na sporedu bodo pod zdravniškimi nadzori, odigranje himen in dviganje zastav, nastopili pa bodo tudi slavni tenorist Jussi Bjelking. Na prvenstvu bo sodelovalo 699 atletov in 209 atletinj. Najbolj številno je zastopana Nemčija: 88 atletov. Tokrat bodo, po daljšem času, vzhodnonemški in zahodnonemški tekmovalci spet nastopili enotni.

Za naše bralce bo vsekakor najbolj zanimivih nekaj podatkov o Jugoslovanih. Prispeli so, kot smo poročali, v soboto. Potovanje je bilo dolgo, toda prijetno. Naši atleti so nastopili v južnem delu Stockholma, ki se imenuje Enskede. Skupaj z Bolgari in Romuni, stariimi znanci z Balkanskih iger, stanuje 16 naših atletov, 7 atletinj, vodja potovanja, 2 zvezna kapetana, trije trenerji in zdravnik v osnovni šoli, ki je pretvorjena v nekakšen hotel. Poudariti pa moram, da je v tem hotelu vse, kar je potrebno, da se udeleženci prvenstva dobro počutijo.

Brez televizijskega prenosa

Stockholm, 18. avg. (AFP). Zadnje poskuse Evrovizije, da bi dobila dovoljenje za direktne prenose posameznih disciplin je prireditelj evropskega atletskega prvenstva - Atletska zveza Švedske - odbil.

Evrovizija bo imela vsak večer na svojem programu le kratko oddajo, ki bo trajala 15 minut. Direktno pa bodo prenašali otvoritveno in zaključno svečano VI. evropskega atletskega prvenstva.

ročaj, v soboto. Potovanje je bilo dolgo, toda prijetno. Naši atleti so nastopili v južnem delu Stockholma, ki se imenuje Enskede. Skupaj z Bolgari in Romuni, stariimi znanci z Balkanskih iger, stanuje 16 naših atletov, 7 atletinj, vodja potovanja, 2 zvezna kapetana, trije trenerji in zdravnik v osnovni šoli, ki je pretvorjena v nekakšen hotel. Poudariti pa moram, da je v tem hotelu vse, kar je potrebno, da se udeleženci prvenstva dobro počutijo.

DVA BODOČA FINALISTA

Današnji obisk pri Jugoslovanskih atletih je bil pravzaprav kratak. Razlog je enostaven: Bezjak in Račić doslej nimata problema. Kvalifikacijska norma v metu kladiva za vstop v finale je 53 m, kar morata oboje Jugoslovana vreči kot za šalo. Znano je namreč, da sta na letošnji evropski rang lestvici dokaj visoko: peti (Bezjak s 64,2) in sedmi (Račić s 63,72 m). Doslej pa sta na vseh letošnjih tekmovalnih metala prek 59 metrov.

Tudi ostali računajo, da se bodo uvrstili v nadaljnje tekmovalje, pri čemer ima najtežji položaj Šnajder, ki je v močni skupini tekačev na 400 metrov.

STRITOF PRVI V OGNJU

Prvi izmed Jugoslovancev, ki bo opravil svoj posel na prvenstvu in bo nato sodeloval le kot gledalec na tribunah, bo Stritof, ki bo tekkel prvi dan tekmovalja na 10 kilometrov.

Ce ne bo prehladno, bom skušal spet teči blizu našega rekorda - 29:36,5 minute - ali celo hitreje. Na vama pa, če bom obrnil Mihaličeveto peto mesto s prvenstva v Bernu 1954. Pravzaprav je bila takrat, če sem odkrit, konkurenca slabša. Jutri bo na startu najmanj 8 tekmovalcev, ki lahko to prvo pretečejo v času 29:10,9 minute.

In Tvoja prognoza o zmagovalcu? - Mislil, da bi moral zmagati Zukov (SZ) ali Kovacs (Madžarska). - Trener dolgooproglašev, Leo Lang, sodi, da se lahko Stritof uvrsti med prvo desetorico, če bo pametno razporedil svoje moči. Nevarno je namreč, če bi se Stritof priključil takoj v začetku čelni skupini, ki bo zagotovo startala izredno ostro. Tudi po Langovem mnenju bo zmagal Rus Zukov.

Danes so imeli naši atleti lahek trening, ki mu je prisostvoval tudi uradni starter prvenstva Elster (Švedska). Po njegovih navodilih so stariji Bahovičeva, Sivkovičeva, Stamejčeva, Lorgar, Petrušić in Brodnik, da bi se navadili na glas in način starija funkcionarja, ki bo na olimpijskem stadionu dajal znak za začetek vsakega teka.

ATLETIKA PRED NOGOMETOM

Sicer pa prebivalci Stockholma menijo, da je za njih atletskega prvenstva velik dogodek, medtem ko je bilo svetovno nogometno prvenstvo veliko dogodek za ves svet. Upoštevati je namreč treba, da je atletika na Švedskem vsekakor šport številka 1. Zato mu tudi domači tisk posveča izredno pozornost. Večina dnevnikov objavlja slike s treninga celo na prvih straneh. V znanem »Aftonbladet« so večer objavili sliko Franje Mihaliča in zapisali, da je najstarejši jugoslovanski tekmovalce eden najbolj znanih udeležencev prvenstva. Imenovali so ga tudi »neumorni maratonec, ki najraje trenira sam«, ker je Mihalič takoj po prihodu v Stockholm odšel na trening.

Mladi boljše od starih

Beograd, 18. avgusta. - Sinoci je v prijateljski tekmi med mladimi in stariimi moštvo Crvene zvezde zmagala mlajša enajstoročnica s 8:1 (2:0). Streliči: Sekulović v 41. Stančević (avtogol) v 44. Zivanović v 43. Kostić v 85. Maravić v 73. in Milošević v 87. minuti.

»Stari«: Mrkušić (Levrčić, Krivošević, Stanković, Kašanin, Falić, Djurdjević, Djaljić, Ognjanin, Mitić, Zivanović, Takač, Jezerkić.

»Mladi«: Beara, Tomić, Stojanović, Borozan, Spajić, Popović, Stipić, Milošević, Đurković, Sekularac, Kostić.

Obe moštvi so med igro izmenjali po nekaj igralcev.

Tekmi je prisostvovalo več kot 30.000 gledalcev.

Rekordi evropskih prvenstev

Table with columns for gender (MOŠKI, ŽENSKO), distance, and athlete names with their respective records.

PO KVALIFIKACIJSKEM TEKMOVANJU ZA VSTOP V II. ZVEZNO NOGOMETNO LIGO

Loterija: kvaliteta

Zalostno, toda resnično: Slovenija ima 1 (enega) zastopnika med 36 zveznimi ligami

Kvalifikacijsko tekmovalje za vstop v II. zvezno ligo, je na zelenem polju že končano. Preostalo je še delo Komisij za oceno pogojev pri Upravnem odboru Nogometne zveze Jugoslavije, ki utede izdati drugačne odločbe, kot pa so bili doseženi rezultati na nogometnih igriščih. To delo bi komisija lahko opravila pred začetkom kvalifikacijskega tekmovalja, toda nekaterim klubom je kljub temu dovolila tekmovali, čeprav niso izpolnjevali vseh pogojev. Komisija bo zasedala danes dopoldne v Beogradu, rezultat nilega dela pa bomo prebrali v jutrišnji številki. Tudi Branik iz Maribora pričakuje od omenjene komisije ugodno rešitev glede svoje uvrstitve v drugo zvezno ligo, čeprav je Elektrotraj zmagovalce v tej tekmovalni skupini. Po nepotrjenih poročilih namreč Elektrotraj ne izpolnjuje pogojev.

Kvalifikacijsko tekmovalje je dala naslednja moštva v II. zvezno ligo:

- VZHODNI DEL: »Beograd«, Spartak, Proleter (Zrenjanin), Radnički (Sombor), Napredak (Kruševac), Rabotnički (Skoplje), Radnički (Niš), »Nisiki«, »Novi Sad«, Lovćen, Radnički (Kragujevac) in Srem (Sremska Mitrovica).

- ZAHODNI DEL: »Zagreb«, »Split«, Lokomotiva, Trešnjevka, Proleter (Osijek), Sloboda (Tuzla), Odred, »Borovo«, Borac (Banja Luka), »Sibenik«, Elektrotraj in Rudar (Kakanj).

Lahko rečemo, da smo Sloveni v kvalifikacijskem tekmovalju močno prizadeti. Iz Slovenije se je namreč uvrstilo v II. zvezno ligo le ljubljanski Odred, medtem ko imajo ostale republike naslednje število moštvo v I. in II. zvezni ligi: Srbija 13, Hrvaška 11, Bosna in Hercegovina 8, Crna gora 3 in Makedonija 3 moštvi. To je vsekakor nesorazmerno spričo ozemlja, števila prebivalcev in pa števila registriranih klubov in igralcev.

ZAMENJANE VLOGE Zdi se, da se niso v II. ligo uvrstila tudi najbolj kvalitetna moštva.

DRŽAVNO ZENSKO SAHOVSKO PRVENSTVO

Nedeljkovičeva 7 točk

Izola, 18. avgusta. - V VII. kolu državnega ženskega sahovskega prvenstva so bili doseženi tle rezultati: Struc-Piberl remi, Katalinić-Nedeljkovič 0:1, Jovanović-Cirovič remi, Lazarevič-Jocić 1:0, Klitonić-Timotejeva 1:0, Vinceljak-Pihajlić 1:0, Rošić-Petrovič prekinjeno, Velimirovič-Radenković 0:1.

STANJE NA LESTVICI: Nedeljkovič 7, Lazarevič, Radenković 6, Jovanović 4, Vinceljak, Velimirovič 3, Pihajlić, Klitonić 3 (1), Piberl, Timotejeva 3 itd.

ob 6. uri in je peturna vožnja v avtobusu učinkovito delovala na njihovo sposobnost, saj so se v popolninski tekmi s težavo gibali po igrišču.

ODRED BREZ TRENERJA...

Odred je pred odtično tekmo Metalac-Rudar nepričakovano izgubil doseženi trenerja Tomaševića, ki je odpotoval v Beograd. Ali bo vodstvu kluba uspelo rešiti nastalo vrzel, je veliko vprašanje, kajti skoraj vsi trenerji so že sklenili pogodbe za novo tekmovalno sezono. O tem, ali smo lahko zadovoljni le z Odredovo uvrstitvijo v drugo zvezno ligo, bomo spregovorili v eni izmed prihodnjih številki. M. T.

Evropski prvaki iz Berna 1954

Table listing European champions from Bern 1954, including names like Fütterer, Ignatev, Szentgali, Banister, Kuc, etc.

ZENE

Table listing ZENE athletes and their records, including names like Turova, Itkina, Otkalenko, etc.

»Bojim se, da nama ne preostaja nič drugega. Tukaj ne moreva ničesar storiti. Če ne bova naša telefona, potem bova morala poskušati na kakšen drugačen način obvestiti policijo. Če vas ni strah pešačenja, potem jo mahneva peš.»

Ko sta se vračala po stopnicah navzgor in sta bila že pod vrhom stopnišča, jima je svetloba vžigalice odkrila v zidu polico, ki je na njej stal telefon.

»Heureka!« je vzkliknil Paul. »Tako pokličiva policijo in zdravnika! Jelnik v kleti gotovo potrebuje njegove pomoči.«

Dvignil je slušalko. Se isti hip se mu je obraz razočarano razpotegnil.

»Zveza je prekinjena!« Hall je prerezal žico preden je odšel. Gotovo se je bal še večjih težav... Tako sva spet tam, kjer sva začela. Ne moreva obvestiti policije, niti poklicati zdravnika, pa čeprav spodaj v kleti nekdo morda umira.

»Kdo neki je?«

»Ko bi vedel... Vendar pa ni izključeno...«

»Kaj?«

»Ne, ne mislim ugibati, kdo je jelnik... Toda ali ni možno, da so ga ugrabili in pripeljali sem? Ne razumem sicer, kakšno zvezo naj bi to imelo s skladiščem orožja... Kaj bi bilo najbolje storiti? Ali naj se odpraviva odotod, ali naj poskušava razbiti vrata? Če bi le kje našla kakšen železen drog...«

JEFFERSON FARJEON

39 TEMNA NOC

Sestindvajseto poglavje

Vhod in izhod

Preden je Paul odgovoril, se je toliko umaknil, da je s svojim telesom zakril Grace. Glas, ki ju je tako grobo presenetil, je bil slišati nestrpen, saj Kennethu to ni ušlo in zato se je potrudil, da bi se pokazal kolikor mogoče miren.

»To bi bilo zelo narobe!« je rekel »Kdo pa ste vi?«

»Kdo sem jaz?« je ponovil vprašanje neznanec z zoprnim glasom. »Najprej boste vi odgovorili na moje vprašanje! Ali ste vi morebiti Hall?«

Kenneth je razumel, da lahko to nepričakovano vprašanje popolnoma spremeni njun položaj. Zato je previdno odgovoril:

»Po čem pa to sklepate?«

»Dajte, molčite že vendar! Jaz vprašujem, ne pa vi! Ali ste vi Hall? Takoj mi odgovorite! Ali res ne vidite, kaj imam v roki?«

Paul in Grace sta videla, da ima v roki nekakšno orožje, doumela pa sta tudi, da ni slišal njunega razgovora, saj bi sicer moral vedeti, da Paul nima ničesar skupnega s Hallom.

»Ne, jaz seveda nisem Hall! Ali ga poznate?«

»Kaj pa sploh mislite? Ali res menite, da ste vi tisti, ki naj vprašuje?« Vendar če že hočete vedeti: Halla toliko dobro poznam, da bi mu po-

slal kroglo v glavo, če bi ga srečal! Ali vam to zadostuje?... Toda če niste Hall, česar pa vam ne morem popolnoma verjeti, kdo ste potemtakem? Se vedno čakam vaš odgovor! In potem kdo je ta ženska? Kaj delata tukaj?«

»Slišite!« je odgovoril Paul. »Obnašate se kot bi ponoreli! Najini imeni vam ne bosta ničesar povedali... Če pa ste sovražno razpoloženi do Wilberta Halla...«

»Wilberta? Ali je to njegovo ime?«

»... če ste sovražno razpoloženi do Halla, potem ne boste tako nespetnati, da bi streljali na naju, ker imava tudi midva z njim svoje račune... Dajte, spravite v žep svoje orožje, potem pa se bomo pogovorili!... Midva hočeva od tukaj ven! Če naju boste ubili, vama ne bova mogla z ničemer koristiti!«

Neznanec je okleval, potem se je počasi umaknil, ne da bi spravil revolver. Videti je bilo, da ga Paul s svojimi besedami ni prepračil.

»Pridita ven!« je zakričal, »pridita takoj! Pogovoriti se moramo, še preden spravim tole stvarco v žep! Prevečkrat so me že napetajstili...«

Po oceni strokovnjakov je za letošnje prvenstvo značilen najverjetni vzpon kvalitete evropske atletike. Nedavna srečanja med ZDA in SZ, ZDA in Poljsko ter dvig atletike v Nemčiji in ostalih deželah zgornjo pričajo, da se Evropa v atletiki s hitrimi koraki bliža Američanom, ki so do nedavna dominirali skoraj v vseh disciplinah.

STOCKHOLM V SVEČANEM OBLACILU

Svedska prestolnica si je, kot je običaj ob takšnih priložnostih, nadela svečano oblačilo. Na ulicah, v trgovinah, še celo v kinematografih, razpravljuje le o atletiki. Seveda je predvsem govora o favoritu. Največ glasov v napovedih so doslej dobili Jungwirth, Salsola, Germar, Rubanik, Mimoun, Mihalič, Balasova, Lauer in Lorgar. Seveda bi bilo odveč govoriti o papirnatih napovedih, kajti najbolj stvarni odgovor o osvojitvi treh medalj bo vsekakor dalo samo tekmovalje. Prireditelj tudi pričakuje rekordno število gledalcev. Olimpijski stadion lahko po rekonstrukciji sprejme 35.000 gledalcev, je pa že razprodan do zadnjega mesta. Zanimivo je, da so bile pred 46 leti na tem stadionu olimpijske igre, ki so bile odlično organizirane. Pravijo pa, da bo tudi letošnje prvenstvo vzor kar se tiče organizacije.

PRED ZAČETKOM - REKORD

Predno se je prvenstvo začelo bil že izboljšan eden izmed rekordov. Šef komisije za tisk, major Sulej Sefer, je izjavil, da je zagotovo najboljšan rekord udeležbe posebnih pisnikov. Prijavljenih je več kot 100 novinarjev, radijskih reporterjev, filmskih snemalcev. Radijskih reporterjev je več kot 60, izmed njih celo trije izven Evrope: 2 Američana, Kitajec. Prireditelj se je tudi potrudil, da bodo predstavniki sedme jugoslovanske delegacije svoje delo lahko nemoteno opravljali svoje delo, saj so napeljali 50 dirčnih televizijskih linij ter namestili naprave za telefoto.

Kot vidimo, je torej vse pripravljeno za prvotno evropsko atletiko. dajci pa bodo prvi dan prvenstva nastopili naslednji program od 14.00: 18:05:

- Otvoritev tekmovalja, hola na 10 kilometrov, kvalifikacije in filmi
- Ške v risini iz Jugoslovanskega šteta
- 400 m ženske, predteki na 100 m
- moški in z jugoslovani predteki na 400 m, kvalifikacije v daljnji in 100 m

ELEKTROTEHNIČNO, MONTAŽNO IN PROIZVODNO PODJETJE »ELEKTRO« VALJEVO

obvešča vse poslovne prijatelje in kupce, da razstavlja svoje proizvode na Beograskem sejmu. Nadalje sporoča, da bo v svoji koji št. 2604 na galeriji dvorane II sklepala pogodbe z veletrgovsko mrežo konkurenčnih cenah.

Poleg naročil za svoje proizvode sprejema podjetje tudi vse vrste elektroinženjskih in električnih instalacij v novih gradnjah.

Investitorji in gradbena podjetja, zahtevajte ponudbo od podjetja »ELEKTRO« Valjevo

bledo rumenih las. Oči so mu nenehno nemirno begale sem in tja.

»Sedaj pa,« je zamrmral, »dajta, govorita vendar! Ali prebivata v tej hiši? Če ne stanujeta tukaj, kaj potem tu počneta?«

Grace mu je odvrnila: »Menim, da Vam ni treba biti nevljuden. Sedaj še ne stanujeva tukaj, ta grad pa je moč. Če nam torej vi nečete povedati, s kakšnimi imeni ste prišli sem, se tudi nama ne zdi potrebno, da vama karkoli poveva o sebi.«

Gracin odgovor je očitno zmedel neznanca, zato je še Paul dodal svoje: »Če ste slišali najin razgovor, preden ste nam pozvali, naj prideva iz prehoda, bi morali poznati, zakaj sva tukaj!«

»Morebiti res, vendar vaju nisem slišal. Vem, kaj sta govorila! Ves čas, odkar sem prišel sem, sem klical, da bi se mi kdo odzval.«

»Kako pa ste prišli v grad?«

»Kako?... Skozi vrata... Vrata so bila prta.«

»Hočete reči, da vstopate v hišo vselej, kakor vrata niso zaklenjena?«

»Kaj?«

»Zakaj niste zvonili, ali pa trkali?«

»In česa bi si še želeli?« je zatulil neznanec. »Kdo ve, ali bi mi sploh skdo odprl, če bi me bil in trkal? Ali bi vi to storiili? Nemara bi res, morebiti pa tudi ne... Tukaj nisem nikoli srečal, dokler nisem naletel na vaju.«

DNEVNE NOVICE

Zdravniška dežurna služba

ZDRAVSTVENI DOM BEŽIGRAD-LJUBLJANA
Zdravniška dežurna služba do 22. ure: dr. Spilar, Lavričeva 5/a, telefon 31-268.

DRAVSTVENI DOM SSKA-LJUBLJANA
Zdravniška dežurna služba od 19. do 22. avgusta: Cernetova 31, telefon 31-268.

Ljubljanske pevske zbornice in ljubljanske dalmatinskih narodnih pesmi v sobotni štrevki našega dnevnika, se je vrnila napaka. V stavku »delovna mesta pod 1, 2, 4, 8, 6« se zahteva visoka šolska izobrazba (višješolska izobrazba). Za delovna mesta pod 15 ne nudi samostojne družinske stanovanja.

PUTNIK SLOVENIJA obveščal

Z AVTOBUSOM V BRUSELJ
Dnevni izlet na svetovno razstavo, največje letošnje mednarodno razstavo v Parizu.

Odhod iz Ljubljane dne 19. avgusta, 7., 8., 15., 16. in 23. septembra in 2. oktobra.

Za prvi dve skupini so že vsa mesta zasedena.

Z AVTOBUSOM V MAKARSKO
Dnevni izlet. Od Ljubljane do Makarske z avtobusom, od Makarske do Reke z ladjo in od Reke do Ljubljane z vlakom. Ogled Splita in triribnega bivanja v Makarski. Odhod iz Ljubljane 31. avgusta. Cena izleta 7800 dinarjev. Pri koriščenju objave za prvi odhod je cena izleta občutno nižja.

Zahtevate v poslovalnicah PUTNIKA SLOVENIJA programe ostalih izletov, ki jih prireja PUTNIK SLOVENIJA v avgustu in septembru. Prijava se pravočasno.

Umrl je **FRANC MIKUŽ** upokojenec

Pogreb bo dne 19. avgusta 1958 ob 16. uri iz Petrove mrliške vežice na Žalah.

Zaluzjoči sorodniki

Sporočamo žalostno vest, da je dne 17. avgusta 1958 tragično umrla članica delovnega kolektiva Poliklinike v Ljubljani, Njegoševa ul. 4, tovarišica

KAROLINA OPRČKAL

Vestno tovarišico bomo ohranili v trajnem spominu! V Ljubljani, 18. avgusta 1958.

Upravni odbor Poliklinike
Sindikalna podružnica Poliklinike
Uprava Poliklinike

Dotrpela je v 94. letu starosti naša ljuba mama, stara mama, prababica, teta, svakinja in tašča

ZOFIJA VANIČ

Pogreb nepozabne bo v torek, 19. avgusta 1958 ob 16. uri iz Andrejeve mrliške vežice na pokopališče Zale.

Ljubljana, Ribnica, Krško, Beograd, Celje, Krapina, Samobor, 18. avgusta 1958.

Zaluzjoče družine: Vanič, Poč, Vakselj, Gelger, Kobal, Eiberger, Kompare, Petrovič, Lamut, Juretič

UMRL MI JE MOJ DRAGI ŽIVLJENJSKI TOVARIS

prof. dr. Karel Lušicky

UNIVERZITETNI PROFESOR

POGREB BO V SREDO, DNE 20. AVGUSTA 1958 OB 17. URI IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA POKOPALIŠČE NA ŽALAH.

LJUBLJANA MOSTAR, 18. AVGUSTA 1958.

DR. BOŽA MERLJAK-LUŠICKY

VESTI IZ KRANJA

KINO
»STORZIC«: ameriški film »Demonska žena«. Predstavi ob 18 in 20.15. Danes zadnjikrat.
»PARTIZAN«: ameriški barvni film »Artisti in modeli«. Predstava ob 20.
»SVOBODA«: premiera danskega filma »Se ni prepoznal«. Predstava ob 19.

Z BLEDA

KINO
Ameriški film »Na razpotju«. Predstavi ob 18 in 20.30.

JESENICE IN OKOLICA

KINO
»RADIO«: ameriški barvni film. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVZ«: ameriški barvni film »Nevščnost s Harryjem«. Predstavi ob 18 in 20.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»DELAUSKI DOM«: ameriški film »Mojih šest kaznjencev«.

CELJSKE VESTI

KINO
»METROPOL«: italijanski film »Neapeljsko zlato«.
»UNION«: ruski barvni film »Don Kihot«.
»LETNI«: ameriški barvni film »Napadalec«.

TRIGLAV

KINO
Francoski film »Krojač za dame«.

IZ POGASKE SLATINE

Ameriški barvni film »Lepotica za milijon dolarjev«.

MARIBORSKE VESTI

Dežurne lekarne
Torek, 19. avgusta, lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Sreda, 20. avgusta, lekarna »Pri gradu«, Partizanska 1.

KINO
»UNION«: slovenski barvni film »Dalmatinska svatba«.
»PARTIZAN«: francoski film »Beguinci«.
»UDARNIK«: kitajski film »Halva«. Slovensko narodno gledališče v Mariboru: zaprto.

PTUJ

KINO
»MESTNI«: ameriški film »Po nočnem obsojen«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: ameriški barvni film »Na ravni površini«. Predstavi ob 17.30 in 20.30.

RADIO LJUBLJANA

Sporočila za torek, 19. avgusta

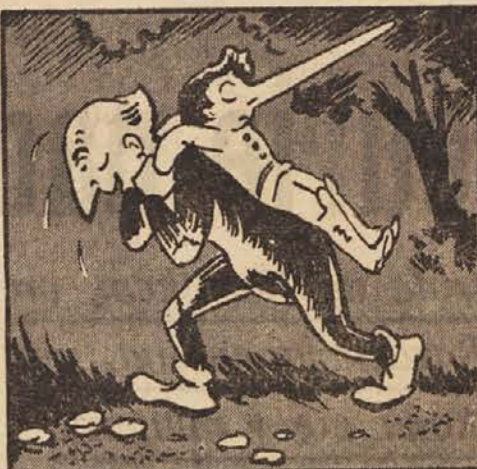
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - 5.30-6.40 Reklame in obvestila - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 8.05 Nepozabna pesem - 8.40 Potopisi in spomini - Jože Siročič; Preko šest morij v Bruselj - 9.00 Za prijeto razpoloženje - a) Mali zabavni ansambli - b) Prijubljani pevci zabavne glasbe - 9.47 Stevan Hristič: Prva suita iz baleta »Ohridska legenda« - 10.10 Slovenske narodne pesmi - 10.35 Igra orkester Morton Gould - 11.00 Za dom in žene - 11.15 Slavni baritonisti na opernem odru - 12.00 Zadovoljni Kranjci pojo in igrajo - 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Rado Sturm: v sadovnjaku po košnji - 12.25 Giacchino Rossini-Ottorino Respighi: Fantastična prodajalna, baleta suita - 13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila 13.30 Klavirske skladbe na motive slovenskih narodnih pesmi - 13.50 Zabavni potpourri - 14.15 Igra pihalna godba Ljudske mllice pod vodstvom Rudolfa Starčiča - 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike - 14.45 Boris Papandopulo: Igra Jakov Gotovac: Koleda (Izvajata Ljubljanski komorni zbor in pihalni ansambel) - 15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 15.40 Po slovenski planinski transverzali od Maribora do Kopra - I. Od Jezerskega do doma pod Storžičem - 15.50 J. B. Foerster: Sonatina op. 169 za violino in klavir - 16.00 Ura ritmov in popevkov - 17.10 Za ljubitelje in poznavalce - 18.00 Kulturni pregled - 18.15 Zabavni zvoki - 18.45 Domače aktualnosti - 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Skladbe F. Gerbiča, F. S. Vilharja in J. Aljaža poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Jožeta Hanca - 20.30 Ralph Vaughan Williams: Fantazija na temo Thomasa Tallina - 20.45 Radijska igra - Makamura Sinkiči: Pojoča skrinjica (ponovitev) - Režija: Maša Slavčeva - Glasba: Bojan Adamič - 21.25 Antonin Dvořák: Godalni kvartet v As-duru, op. 106 - 22.15 Za prijatelje jazza - 22.35 Pojeta Biby Johns in Pat Boone

II. program za torek, 19. avgusta - 17.00

16.00 Iz opernega sveta - 17.00 Ljubljanska kronika in obvestila - 17.15 »Pesem naš družbi« (Pojlo mladinski zbori iz Romunije, Madžarske in Estonije) - 17.35-18.00 Plesni zvoki

LUC

47. Tako ga potem najde Cizaj. Naloži si ga na hrbet in hajd h grofu po možno zlato. Razveseli se grof ujetnika, a vendar se boji, da se ne bi mali čarovnik zbudil. »Le brž ga zakujmo v železni stolp brez oken, brez vrat!« ukazuje. Sele nato se oddahne, maneč si roke: »Hehe, to bo denarja sedaj, ko ga bomo razkazovali.«

48. In res, čim se razve, kje se lahko vidi mali čarovnik, vsi dero tja. Tišče se k luknjicam, navrtanim v stene stolpa, in za to plačujejo lepe denarce. Vrste se dan za dnem, skozi mesece in leta, tako da hudobni grof silno obogati. A denarja mu ni nikdar dovolj. Vedno več si ga želi. Zato pa je treba privabiti čim več radovednežev, da vidijo nosato čudo.

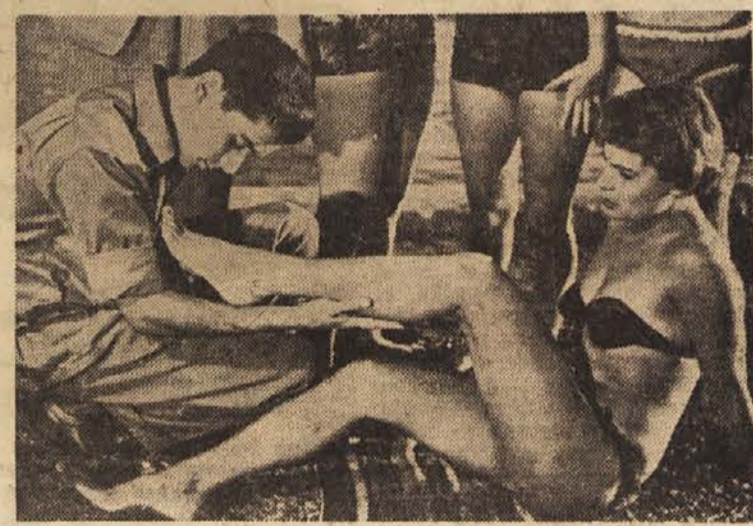
OB VSAKI PRILIKI

OB VSAKEM VREMENU

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«
Slovensko-francoski koprodukcijski film

Ko pride ljubezen

(Pariški vrbčki). Igrajo Vera Tačič, Milena Demongeot, Metka Gabrjačič, Milan Milošević in Stane Potočkar. Tednik F. N. 23. Predstave ob 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 18 dalje.

Komisija za razpis delovnih mest gostinskega podjetja »TURIST«, Koper - Ankanan razpisuje mesto za računovodjo in finančnega knjigovodjo

Nastop takoj, vse ostalo po dogovoru.

Ko 209

KUPIMO TAKOJ

desni volan za tovorni avto »Ford-Kanada«
1 1/2 tone, s pogonom na dva diferenciala. Lahko je tudi samo segment z valjčkom.

Ponudbe prosimo na: »Cementarna Trbovlje«, Trbovlje T 73

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij »PREDILNICE LITIJA« v LITVI razpisuje naslednja delovna mesta

- vodja nabavno-prodajnega oddelka,
- obratni knjigovodja (obolist),
- strojni tehnik

Za navedena delovna mesta se zahteva ustrezna izobrazba in nekaj prakse.

Družinsko ozir. samsko stanovanje zagotovljeno v letu 1959.

Interesenti naj pošljejo ponudbe na naslov Predilnice Litija do 5. septembra 1958.

3134

KINO »UNION«: avstr. barvni film po Straussovi operi »Noč v Benetkah«. Tednik F. N. 23. Predstave ob 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat!

KINO »SLOGA«: franc. kriminalna komedija »Inšpektor na delu«. Igra Nicole Courcel. Predstave ob 17, 19 in 21.

KINO »VIC«: amer. barvni film s stereofonskim zvokom »Zvezda je rojena«. Igrata Judy Garland in James Mason. Predstave ob 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat!

KINO »ŠIŠKA«: zaprto zaradi popravil!

»LETNI KINO BEŽIGRAD«: amer. vojni film »Pustolovščine v Burmi«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

Predprodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 18 dalje.

MLADINSKI KINO LM: sovj. barv. film »Bela pudlica«. Predstavi ob 10 in 15.

»LITOSTROJ«: češki film »Kod in kam«. Predstava ob 20.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film
»DIMNI SIGNAL«

Tednik - V glavni vlogi Dana Andrews in Piper Laurie. - Predstavi ob 18 in 20. - Prodaja vstopnic od 17 dalje.

Oglašuite v »Ljudski pravici«!

UPRAVNI ODBOR TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA

»ĐURO SALAJ« VIDEM-KRŠKO

razpisuje natečaj za delovno mesto

sekretarja podjetja

POGOJI: pravna ali druga visokošolska izobrazba z najmanj 8 let prakse v gospodarski ali upravni službi, oziroma srednješolska izobrazba z dolgoletno prakso v gospodarstvu ali upravni službi.

Plača po tarifnem pravilniku. Rok natečaja je 15 dni po objavi. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj prosilci pošljejo sekretariatu podjetja.

3088

RAZPIS

Komisija za nastavev in razreševanje direktorjev in upravnikov občinskega LO Vrhnika razpisuje

na podlagi 21. čl. Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih LO in njihovih organov (Ur. L. FLRJ št. 82/57) mesto

UPRAVNIKA Kmetijske zadruge Vrhnika

Pogoji: Višja ali srednja strokovna izobrazba in daljša praksa v vodenju kmetijskih zadrug. Prijavitelj se lahko tudi drugi, ki imajo primerno prakso.

Pismene ponudbe z življenjepisom in podatke o šolski in strokovni kvalifikaciji ter dosedanjih zaposlitvah pošljite Komisiji za nastavev in razreševanje direktorjev in upravnikov ObLO Vrhnika, najkasneje do 5. septembra 1958.

Vrhnika, 16. avgusta 1958.

Razpisna komisija pri Zdravstvenem domu - Celje razpisuje naslednja delovna mesta: 2 medicinski sestri, 6 bolničark oziroma zdrav. administratorek.

Pogoji: ad 1) ustrezna strokovna šola z diplomom; ad 2) ustrezna bolničarska šola oziroma predpisani tečaj ali nepopolna srednja šola z zatekovanje prošnje vložitve na Zdravstveni dom - Celje. Rok za vlaganje prošnje je do 30. oktobra 1958.

DROBNI OGLASI

VAJENKO s potrebno izobrazbo za knjigarno sprejme takoj trgovsko podjetje »Petrošnik«, Kamnik.

Drugo neurje nad Avstrijo

Prve dni avgusta katastrofa na Koroškem, pred dnevi pa na Štajerskem — Razdejana naselja, uničeni no-sevki — Gospodarska škoda gre v milijarde

V prvi polovici avgusta je doletelo sosednjo Avstrijo kar dvoje silovitih elementarnih nezdod. Najprej neurje nad Koroško, pred dnevi pa strašna nevihta na Štajerskem, in sicer predvsem ob Muri in Murici ter v sosednjih dolinah. Pet ur je lilo kot iz škafe, narasli so hudourniki, vodne gmote so si utrle s pobočji nove struge v doline, voda je zalila številna naselja, naplavine so razdejale železniške proge, tako da so morali preusmeriti železniški promet med Dunajem in Gradcem po vzhodnoštajerski progi.

Katastrofa je prizadela predvsem področje med Kindbergom in Kapfenbergom ter stranski dolini od Brucka do Mixnitza in do Breitenaua. Naliv je razdril in zasal cestišča, odnesel na ducate hiš, odplaval v naraslo reko na tisoče kubičnih metrov pripravljenega lesa, v dolinah pa je ponekod popolnoma uničil posevke. Železniško postajo Kindberg je voda dobesedno obkolila, po nevihti so dva dni skrbeli za zvezo avtobusi, železniški potniki pa so morali peš čez uničeni del proge. Od vseh strani so prihajali prostovoljni reševalci, avstrijsko vojaško poveljstvo pa je poslalo na kraj nesreče 900 mož, ki so pripeljali plovila, kjer je bila njihova pomoč najnujnejše potrebna. V Gradcu se je napovedovala nevihta že vse popoldne, vendar je ostalo mestno področje na južnem robu katastrofe. Prvo poročilo je poslala železnica. Krotki potoček je spričo silnega naliva prerasel v veletok, ki je puščal za seboj razdejanje. Potnike, ki so se z vlakom pripeljali z Dunaja, so v Kindbergu po nevihti naložili na omnibuse in jih odpeljali do Gradca. Nad Bruckom je potniški vlak obtičal v mulju, ki ga je voda nanesla na železniške tirne. Brzec iz Salzburga je

še nekaj postaj pred Gradcem vozil komaj deset kilometrov na uro. Vodja nekega drugega vlaka je sredi proge ukazal potnikom, naj izstopijo in se umaknejo v bližnje naselje. Voda je kmalu

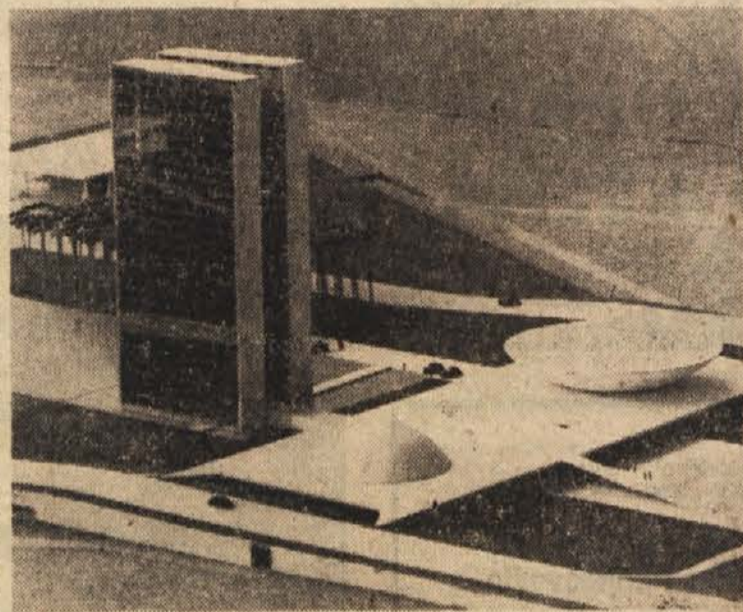
potem uničila nasip in izpodkopal vagono. Eden se je prekucnil in se zvalil po nasipu. Redni železniški in poštini promet so na tej progi upostavili šele ob koncu tedna.

Iz stranskih dolin so prihajali klicji na pomoč. Sicer tri metre široki potoček je silno narasel in razdejal nad 30 objektov, večinoma gospodarskih poslopj, hlode s pobočja pa je odplaval na cesto, kjer so z muljem vred zajezili cestišče več metrov visoko. V neko vas sredi poplavljenega področja so spravili zdravnika po

improvizirani žičnici, ker s helikopterjem ni bilo mogoče. Prav tam je vodovje razdejal daljnovod zemeljskega plina.

Po pobočju blizu Kapfenberga, 900 m nad morjem, je vihar pulil drevje, voda je prevrnila hišo, snela streho in z njo razdejala gospodarsko poslopje niže v dolini. V okolici Mürrzuschlaga so policaji dan in noč bosli opravljali službo. Reševali so predvsem ljudi in živino. Ze prvo noč se je pripeljalo iz Gradca 450 vojakov.

Trg sredi Kapfenberga je voda preplavila meter globoko in napravila razdejanje v prodajalnah. Štajerska deželna vlada se je takoj sestala in ugotovila po prvih poročilih samo na področju Weiz, severovzhodno od Gradca, milijonsko škodo, v celoti pa težke milijarde. Na srečo je bilo v vsej katastrofi le nekaj smrtnih žrtev, ki jih je voda pokopala pod podrtimi hišami, okoli petdeset ljudi pa se je moralo s hujšimi in lažjimi poškodbami zateči v zdravniško nego. Ker se je nevihta razbesnela v hribovitem svetu, so vode kmalu otekale, le v poplavljenih kotanjah so se obdržale še dva dni.

Kakšna bo Brazilija v bližnji prihodnosti, naj bi vsaj približno pokazala razstava, ki so jo pred dnevi odprli v Münchenu. Pokazali so vrsto maket uradnih poslopj in stanovanjskih hiš, ki jih gradijo sredi Brazilije na kraju, kjer bo stala nova deželna prestolnica Brasilia. Posnetek kaže "Trg treh sil", model arhitekta Oscarja Niemeyerja

Cigani na filmskem platnu
Pakistanska študentka in dve Američanki so se odpravile na pot skozi Belgijo, Nemčijo, Jugoslavijo, Grčijo, Turčijo in Iran do Lahora v Pakistanu, da bi zbrale gradivo za knjigo o poreklu ciganov. Kasneje bi po tej knjigi posneli tudi film.

V angleškem Cranfieldu je bilo pred dnevi svetovno prvenstvo letalskih modelarjev. Sodelovalo je 24 dežel, večinoma evropskih. Slika kaže našega modelarja Marka Vujčiča

PLOVNA ZVEZA ČEZ CELINO

NACRTI ZA PREKOP OD BALTIKA DO ČRNEGA MORJA

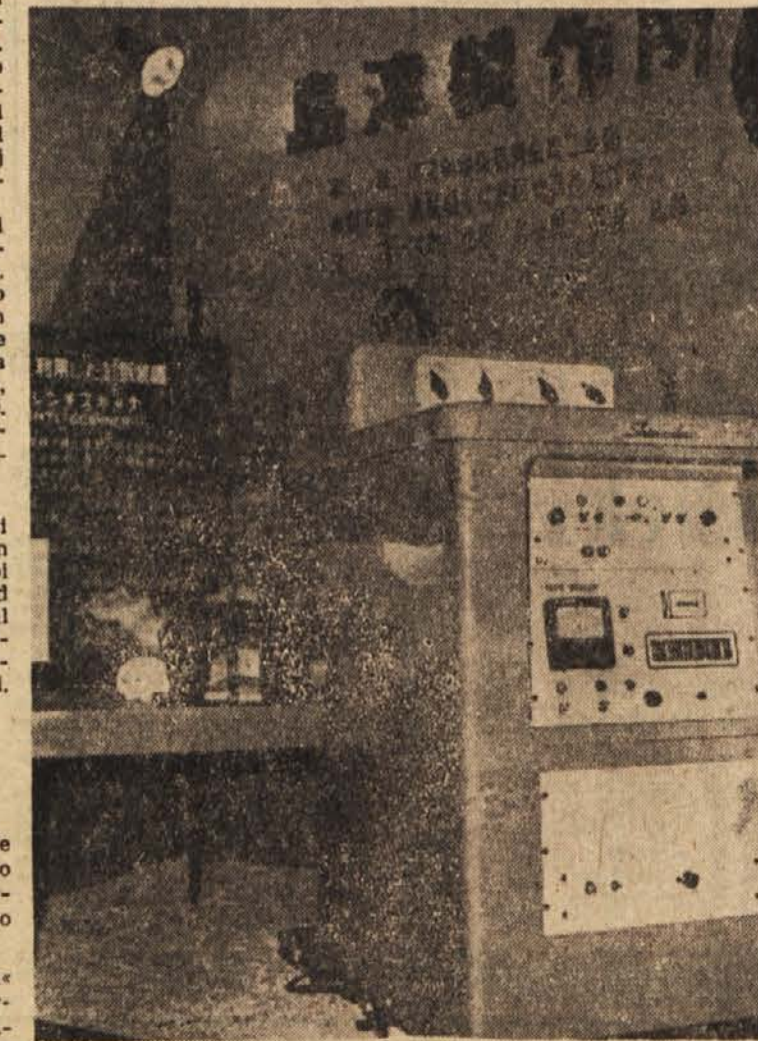
V Vzhodni Nemčiji pripravljajo načrte za prekop, ki bi povezoval Crno in Baltičko morje. Gradbena dela na prvem odseku so se že začela. Okoli 140 km dolgi prekop bi povezoval Rostock in reko Odro blizu Sčecina. V začetku letošnjega leta so češkoslovaški, poljski in vzhodnonemški strokovnjaki razpravljali o drugem prekopu, ki bi povezoval Odro in Donavo. Prve načrte zanj so pripravili že leta 1901 avstroogrski inženirji.

Ce bi uresničili ta načrt, bi znatno lažje prevažali blago s črnomoškega na baltsko področje. Za povezavo Donave z Odro so pripravili dvoje načrtov. Po enem bi šel prekop po reki Vag, ki se izliva v Donavo blizu Komaroma na Madžarskem, ali pa po Moravi, ki teče v Donavo blizu Bratislave. Kaže, da je druga možnost ugod-

nejša. Če bi jo uresničili, bi šla nova plovna pot od Ratibora v Sleziji po Odrji in dalje po prekopu do Prerova, potem pa po Moravi do Donave. Ta prekop bi bil dolg 310 km in bi morali na njem zgraditi 16 zapornic, skozi katere bi spuščali ladje.

Po približnih ocenah bi po tem

prekopu prepeljali letno do 50 milijonov ton blaga. Za sedaj še ni znano, kdaj bo nova plovna pot gotova, razširjajo pa že pristanišče v Rostocku in hkrati gradijo prekop med tem mestom in Sčecinom. Na tem odseku bodo ladje plule po treh manjših rekah in skozi nekaj jezer.

Med drugimi modernimi medicinskimi aparati je izdelalo neko tokijsko podjetje tudi tole novo napravo, ki z njo ugotavljajo kostne bolezni in raka na ščitni žlezi. Bolniku dajo injekcijo radioaktivnega izotopa, ki se nabere na bolnih mestih in zagotovi jasnejši rentgenski posnetek

Večkratno oprraševanje rastlin

Ruski biolog Nikolaj Turbin je ugotovil po večletnih poskusih, da je pri opráševanju rastlin z zmesjo cvetnega prahu mogoče dobiti križance, ki podedujejo lastnosti raznih vrst. Te rezultate je dobil pri poskusih s 17 hibridnimi kombinacijami paradiznika ter pri eksperimentih z grahom, pšenico in redkvijo. Ugotovili so, da križanci po trikatnem opráševanju bolje obrodijo kot po enkratnem. Po večkratnem opráševanju je mogoče križati sorazmerno oddaljene vrste, kot na pri-

mer-lubenice in kumare ter dinje in navadne buče. Križanci dajo tudi hibridno seme. Do nedavnega so strokovnjaki menili, da to ni mogoče.

Pri opráševanju rži s »tujim« cvetnim prahom je ugotovil Turbin nekaj novih lastnosti, na primer to, da se po zaslugi cvetnega prahu pšenice ali ovsu, torej žit, ki se sicer ne križata z ržo, poveča kaljivost semen štirinajstkratno, znatno pa se o repi tudi odprdnost novih žitnih bilk.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

BOJEVITA SOPROGA

"UBIJALEC" JE ZGREŠEN NAZIV ZA TAKO DROBNEGA PTIČKA, KAKRŠEN JE NA PRIMER DEŽEVNIK DOBIL GA JE ZARADI ČIVKAJOČEGA KRIKA "UBIL BI!"

NEKAJ PA JE LE RES. ČE ZALOTI SAMICA HRČKA ALI PODLASICO V SVOJEM ZBEDU, SILOVITO NAPADE ZBEGANI ROPAR JO UBERE ČEZ DRN IN STRN

Distributed by Cine Feature Releasing

Skrivnost Pearl Buckove

Znana ameriška književnica in Nobelova nagrajenka Pearl S. Buck je pred kratkim izdala svojo skrivnost. Povedala je, da ona piše knjige, ki izhajajo v Ameriki pod psevdonimom John Sedges.

Prva knjiga, ki je izšla izpod peresa tega avtorja, je bil roman "Veliko dejanje". Ker je Pearl

Zena ga je ujela

V temni ulici angleškega Liverpoola je policistka Kathleen Ross ob pomoči dveh mimoidočih prišla pijanca. Takoj ga je odpeljala na policijsko postajo, kjer je bila vsa iz sebe, ko je v pijancu spoznala svojega moža. Ni znano, kako je bilo potem doma.

S. Buckova v svojih poprejšnjih knjigah, ki so ji prinesle uspeh in nagrado, opisovala življenje Kitajske, ki jo je smatrala skoraj za svojo domovino, je vedela, da ne more postati kar čez noč opisovalka ameriškega življenja. Po vrsti let, ki jih je preživela na Kitajskem, je šele začela spoznavati svojo domovino. Ko je dovolj spoznala Američane in njihov način življenja, se je zatekla k psevdonimu.

Njen prvi ameriški roman je uspel. Junak je dobri deček, ki za razliko od svojih vrstnikov ne mara divjih konj, noče postati kavboj in ne ubijati Indijancev, prav tako pa se ne žene za zlatom. Ustanovil bi rad novo, lepo mesto — temu romanu so sledili še štirje, javnost se je začela zanimati za Johna Sedgesa.

Pearl Buckova je rekla, da ji zdaj psevdonim ni več potreben, in dodala: "Ljudje so ljudje, pa naj živijo v Aziji ali Ameriki. Živijo naj, kakor vedo in znajo. Moje delo je opisovati ozadje človeške drame."

Televizor na baterije

Neko podjetje iz Chicaga je pokazalo na razstavi elektronskih dosežkov baterijski televizijski sprejemnik, ki tehta v celoti 14 kg, ima dve šestvoltni bateriji in 31 transistorjev. Televizijsko platno meri 20 cm v kvadrat, baterije pa zadostujejo za šesturni program. Polnijo se tako, da jih priključimo na električno mrežo. Baterije baje zdržijo 2000 polnitvev.

Mnogi Japonci še vedno ohranijo tradicionalno navado, da se vsaj enkrat v življenju vzpenjo na goro Fuji, kar bi jim prineslo posebno srečo. Če bi jim prineslo posebno srečo, bi jim prineslo posebno srečo. Če bi jim prineslo posebno srečo, bi jim prineslo posebno srečo.

Nenavadna smrt

Včasih se v življenju primeri, da ima kdo v hudi nesreči nenavadno srečo, potem pa ga doleti najhujše v naravnost smešnih okoliščinah. Opišimo nekaj takih primerov.

James Cruck iz Chicaga je bil na "Titanicu", ko se je pripetila znana katastrofa, prav tako pa tudi na "Luisitaniji", ko jo je torpedirala nemška podmornica. Obe nesreči je preživel, potem pa je utonil v komaj 35 cm globoki vodi. Sel je čez potok pri St. Charlesu v državi Illinois. Nenadoma mu je postalo slabo. Omahnil je in utonil.

Raziskovalec Bukeleya so večkrat ujeli in obsodili na smrt člani primitivnih afriških plemen. Večkrat se je na svoji poti srečal z levji, tigri in drugimi zvermi, navsezadnje pa je umrl zaradi zastrupitve krvi, potem ko ga je opraskala domača mačka.

Drug raziskovalec Colin Green, ki je opisal zgodovino Pigmejcev, je prav tako večkrat gledal smrti v oči in preživel dvoje brodomolov. Umrl je zaradi zastrupitve. Z zarjavelo iglo se je zboldel v prst.

Raud Herron, znani ameriški alpinist, je dosegel v himalajskem pogorju višino 7900 m. Plezal je na številne vrhove vsepovsod po svetu. Smrtno se je ponorečil pri padcu z majhne piramide, ki so jo obiskovali številni nedeljski izletniki.

Major Fase je bil izreden vojak, ki je med vojno po golem naključju desetkrat ušel smrti.

Govorili so, da se ga krožila slava, da je bil nenavadno naravnost izogibajo. Pred kratkim so ga ustrelili sredi ceste v New Yorku, morilcu pa niso mogli priti na sled.

Se ena nenavadna smrt: mladenček, ki se je na vrvi vedno spuščal čez Niagarske slapove, je spotaknil ob predpražnik domačimi kuhinjskimi vrati in padel tako nesrečno, da je obšel mrtev.

Vzrok migrene ugotovljen?

Nevrologom newyorškega štitiuta za medicinske raziskave je uspelo izločiti iz človeške krvi doslej neznan snov. To je nova vrsta polipeptida, spojine, ki je možganih širi in krči krvne žile. Če je v krvi preveč te snovi, se žile naglo krčijo in širijo, posledica pa je glavobol, ki ga spremlja splošno označujemo z imenom migrena. Raziskovalci upajo, da jim bo kmalu uspelo pronači tudi uspešno zdravilo proti boleznim, ker zdaj po vsem svetu poznajo njenega povzročitelja.

Vremenslovni balon na tečaju

Pred nekaj dnevi je vzletel državni New Jersey vremenslovni balon. V njem je skupina stvenikov, ki sodelujejo v narodnem geofizikalnem letu. Nekaj dneh je balon dosegel 5000 m višine.